

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 1/8/2006
COM(2006)3424 τελικό

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Κατευθυντήριες γραμμές
σχετικά με το κλείσιμο των παρεμβάσεων (2000-2006)
των Διαρθρωτικών Ταμείων**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Κατευθυντήριες γραμμές
σχετικά με το κλείσιμο των παρεμβάσεων (2000-2006)
των Διαρθρωτικών Ταμείων**

Πίνακας περιεχομένων

1.	Γενικές αρχές για το κλείσιμο των παρεμβάσεων	5
2.	Η περίοδος που προηγείται του κλεισίματος (2006-2008)	5
2.1.	Τροποποίηση των αποφάσεων της Επιτροπής.....	5
2.2.	Τροποποίηση των συμπληρωμάτων προγραμματισμού	5
2.3.	Αναλήψεις υποχρεώσεων για πράξεις.....	6
2.4.	Αντιμετώπιση των κρατικών ενισχύσεων μετά το 2006.....	7
2.5.	Επιλεξιμότητα των δαπανών.....	9
3.	Έγγραφα που υποβάλλονται κατά το κλείσιμο.....	11
3.1.	Έγγραφα κλεισίματος.....	11
3.2.	Κλείσιμο ανά Ταμείο	11
3.3.	Προθεσμία υποβολής των εγγράφων κλεισίματος.....	12
3.4.	Συνέπειες της εκπρόθεσμης υποβολής των εγγράφων κλεισίματος	12
3.5.	Τροποποίηση των αιτήσεων πληρωμής ή της πιστοποιημένης δήλωσης τελικών δαπανών μετά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής τους.....	13
4.	Περιεχόμενο των εγγράφων κλεισίματος.....	14
4.1.	Πιστοποιημένες δηλώσεις τελικών δαπανών· αίτηση πληρωμής του υπολοίπου.....	14
4.2.	Τελική έκθεση.....	15
4.3.	Δήλωση περάτωσης της παρέμβασης	16
5.	Αποδέσμευση: εφαρμογή του κανόνα «N+2» κατά το κλείσιμο μιας παρέμβασης..	16
5.1.	Αυτεπάγγελτη αποδέσμευση (γνωστή ως «κανόνας N+2»)	16
5.2.	Ανασύσταση πιστώσεων σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή προδήλου σφάλματος.....	16
6.	Έργα τα οποία ήταν ημιτελή ή δεν είχαν τεθεί ακόμη σε λειτουργία κατά το κλείσιμο παρέμβασης.....	16
7.	Έργα που έχουν ανασταλεί λόγω δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών	18
8.	Υπολογισμός της τελικής συμμετοχής.....	19
9.	Το ευρώ.....	20
	Παράρτημα 1 Τελική έκθεση Ελάχιστες απαιτήσεις	21
	Παράρτημα 2 Οδηγίες για την προετοιμασία και το περιεχόμενο της δήλωσης περάτωσης δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού 438/2001.....	25
	Παράρτημα 3 Παράδειγμα υπολογισμού της τελικής συμμετοχής.....	31
	Προσάρτημα 1 Ανασύσταση πιστώσεων σε περίπτωση ανωτέρας βίας.....	

Προσάρτημα 2 Καταβολή της επιδότησης που υπολείπεται στο τέλος της περιόδου
προγραμματισμού στο πλαίσιο καθεστώτων χορήγησης δανείων με ευνοϊκούς όρους
- CDRR/02/0033/00

Προσάρτημα 3 Οδηγίες για την αφαίρεση των ανακτήσεων από την επόμενη δήλωση
δαπανών και αίτηση πληρωμής, καθώς και για τη συμπλήρωση του προσαρτήματος
για τις ανακτήσεις δυνάμει του άρθρου 8 και του παραρτήματος II του κανονισμού
(ΕΚ) αριθ. 438/2001-CDRR/05/0012/01/EN.....

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αφορούν το κλείσιμο των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων και εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων για τα επιμέρους Ταμεία σε συγκεκριμένα σημεία¹.

Το κλείσιμο μιας παρέμβασης καλύπτει τη δημοσιονομική εκκαθάριση των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων είτε με καταβολή του υπολοίπου της ανάληψης υποχρέωσης στην ορισθείσα αρχή, είτε με έκδοση χρεωστικού σημειώματος και με την αποδέσμευση τυχόν τελικού υπολοίπου, καθώς και την περίοδο μέχρις ότου όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των κρατών μελών έχουν εξαλειφθεί σε σχέση με κάποια παρέμβαση ή πράξη. Η τελική εκκαθάριση πραγματοποιείται με την επιφύλαξη του δικαιώματος της Επιτροπής να εγκρίνει δημοσιονομικές διορθώσεις.

2. Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΟΥ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ (2006-2008)

2.1. Τροποποίηση των αποφάσεων της Επιτροπής

Οι αποφάσεις της Επιτροπής μπορούν να τροποποιηθούν πριν από την προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών για την ενίσχυση, εφόσον υποβληθεί στην Επιτροπή αίτηση τροποποίησης πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

Ωστόσο, τα σχέδια χρηματοδότησης που επισυνάπτονται στις αποφάσεις της Επιτροπής δεν μπορούν να τροποποιηθούν με αίτημα των κρατών μελών, εφόσον το σχετικό αίτημα υποβληθεί μετά την εκπνοή της καθορισμένης προθεσμίας που προβλέπεται στην επόμενη παράγραφο².

Τα κράτη μέλη που επιθυμούν την τροποποίηση ενός σχεδίου χρηματοδότησης που επισυνάπτεται σε απόφαση της Επιτροπής πρέπει να υποβάλουν αίτημα στην Επιτροπή το αργότερο έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2006 σε περίπτωση που η τροποποίηση αφορά μεταφορά πόρων μεταξύ Διαρθρωτικών Ταμείων ή μεταξύ προγραμμάτων. Σε διαφορετική περίπτωση η αίτηση πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2006.

2.2. Τροποποίηση των συμπληρωμάτων προγραμματισμού

Επιτρέπεται η τροποποίηση συμπληρώματος προγραμματισμού, για την οποία απαιτείται τροποποίηση του σχεδίου χρηματοδότησης που επισυνάπτεται σε απόφαση της Επιτροπής, μόνον εφόσον η τροποποίηση αυτή υποβληθεί στην Επιτροπή εντός της καθορισμένης προθεσμίας, όπως προβλέπεται στο σημείο 2.1 ανωτέρω.

¹ Οι νομικές ερμηνείες που δίδονται στις κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν με την επιφύλαξη των αποφάσεων των κοινοτικών δικαστηρίων για τις σχετικές διατάξεις. Μολονότι αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των περισσότερων ζητημάτων που αφορούν τα συνήθη κλεισίματα παρεμβάσεων, οι υπηρεσίες της Επιτροπής μπορεί να χρειαστεί να εξετάσουν συγκεκριμένα προβλήματα ανά περίπτωση.

² Αυτό συμβαδίζει με την αντίθεση της Επιτροπής στην αναδρομική τροποποίηση των σχεδίων χρηματοδότησης των προηγούμενων ετών, όπως αναφέρεται στο έγγραφο CDRR/04/50/00.

Μεταφορές πόρων μεταξύ μέτρων του ίδιου Ταμείου και η προσθήκη νέων μέτρων θα είναι δυνατά μετά το 2006 και έως την τελική προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών, υπό την προϋπόθεση ότι το σχέδιο χρηματοδότησης της απόφασης της Επιτροπής δεν απαιτεί τροποποίηση. Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης των μέτρων μπορούν να τροποποιηθούν έως την τελική προθεσμία επιλεξιμότητας υπό την προϋπόθεση ότι παραμένει αμετάβλητο το σύνολο για κάθε πηγή χρηματοδότησης. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να πραγματοποιούν μεταφορές πόρων μεταξύ των διαφόρων πηγών εθνικής δημόσιας χρηματοδότησης, υπό την προϋπόθεση ότι η εθνική δημόσια χρηματοδότηση παραμένει αμετάβλητη σε επίπεδο προτεραιότητας.

Οι τροποποιήσεις συμπληρώματος προγραμματισμού, για τις οποίες δεν απαιτείται τροποποίηση του σχεδίου χρηματοδότησης που επισυνάπτεται σε απόφαση της Επιτροπής, μπορούν να πραγματοποιούνται και να εγκρίνονται από την επιτροπή παρακολούθησης έως την προθεσμία επιλεξιμότητας της δαπάνης για το πρόγραμμα. Σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99 οι τροποποιήσεις των συμπληρωμάτων προγραμματισμού πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή εντός ενός μηνός αφότου εγκριθούν από την επιτροπή παρακολούθησης.

Το τελικό συμπλήρωμα προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένου του δημοσιονομικού πίνακα που επισυνάπτεται σε αυτό, πρέπει να είναι σύμφωνο με την απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση της ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένου του δημοσιονομικού πίνακα που επισυνάπτεται στην απόφαση της Επιτροπής³.

2.3. Αναλήψεις υποχρεώσεων για πράξεις

Καθώς δεν έχει καθοριστεί συγκεκριμένη προθεσμία για την ανάληψη υποχρεώσεων στα κράτη μέλη σχετικά με τις δαπάνες της περιόδου προγραμματισμού 2000-06, οι υποχρεώσεις αυτές μπορούν κατ' αρχήν να αναληφθούν από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τα προγράμματα έως την καταληκτική ημερομηνία επιλεξιμότητας της δαπάνης. Ωστόσο, στην πράξη οι υποχρεώσεις θα πρέπει να αναληφθούν εγκαίρως, ώστε οι τελικοί δικαιούχοι να μπορέσουν να υλοποιήσουν τις πράξεις και να καταβάλουν τις πληρωμές πριν από την παρέλευση της προθεσμίας επιλεξιμότητας της δαπάνης.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001, οι αποφάσεις για την έγκριση πράξεων πρέπει να βασίζονται στα συνήθη κριτήρια και διαδικασίες επιλογής και έγκρισης που προβλέπονται για το πρόγραμμα και τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι πράξεις αντικατάστασης συμμορφώνονται με όλες τις ισχύουσες ευρωπαϊκές και εθνικές κανονιστικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των κανόνων για τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, την επιλεξιμότητα, την πληροφόρηση και δημοσιότητα, καθώς και των κανόνων περί προμηθειών, ανταγωνισμού και περιβάλλοντος.

³ Τα κράτη μέλη δεν θα μπορούν πλέον να κάνουν χρήση, μετά τη 31η Δεκεμβρίου 2006, της δυνατότητας που προβλέπεται στο σημείο II.1.1 της ανακοίνωσης της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2003, σχετικά με την απλούστευση, την αποσαφήνιση, το συντονισμό και την ευελιξία στη διαχείριση των διαρθρωτικών πολιτικών για την περίοδο 2000-2006 (C (2003) 1255), για αναπροσαρμογή, στο συμπλήρωμα προγραμματισμού, της κατανομής της δημόσιας/ιδιωτικής χρηματοδότησης ανά προτεραιότητα στο σχέδιο χρηματοδότησης της απόφασης της Επιτροπής.

2.4. Αντιμετώπιση των κρατικών ενισχύσεων μετά το 2006

2.4.1. Αλλαγές στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2006 θα εκπνεύσουν οι κατευθυντήριες γραμμές του 1998 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για περιφερειακούς σκοπούς, οι υφιστάμενοι χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων για την ΕΕ25 για την περίοδο 2000-2006, οι τρεις κανονισμοί απαλλαγής κατά κατηγορία για τις ενισχύσεις κατάρτισης, για τις ενισχύσεις υπέρ της απασχόλησης, για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων Ε&Α που χορηγούνται στις ΜΜΕ) καθώς και ο κανονισμός για τις ήσσονος σημασίας ενισχύσεις. Θα εκπνεύσει επίσης το πλαίσιο Ε&Α (1996), το οποίο παρατάθηκε πρόσφατα έως το τέλος του 2006.

Η Επιτροπή ενέκρινε στις 21 Δεκεμβρίου 2005 τις νέες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2007-2013, τα αντίστοιχα κατάλληλα μέτρα βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, καθώς και το σχέδιο κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις κρατικού χαρακτήρα, ο οποίος προβλέπεται να εφαρμοστεί στα διαφανή συστήματα ενισχύσεων που θα αρχίσουν να ισχύουν μετά την 31η Δεκεμβρίου 2006.

Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της 4ης Μαρτίου 2006⁴. Στις 6 Μαρτίου 2006 η Επιτροπή διαβίβασε την επίσημη πρότασή της για τα κατάλληλα μέτρα σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, ένα σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις κρατικού χαρακτήρα (ο λεγόμενος «κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία») δημοσιεύτηκε σε όλες τις γλώσσες στον ιστοχώρο της ΓΔ Ανταγωνισμού προτού δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα.

Βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις 2007-2013 τα κράτη μέλη καλούνται να κοινοποιήσουν έναν ενιαίο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2007-2013 που να καλύπτει όλη την επικράτειά τους, το ταχύτερο δυνατόν μετά τη δημοσίευση των κατευθυντήριων γραμμών. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει να εγκρίνει αυτούς τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων το ταχύτερο δυνατόν. Βάσει των προαναφερόμενων κατάλληλων μέτρων, υπό την επιφύλαξη των κανονισμών απαλλαγής για τις ΜΜΕ και την απασχόληση, όλα τα υφιστάμενα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων (επενδυτικές ενισχύσεις και ενισχύσεις για τη λειτουργία επιχειρήσεων) πρέπει να καταργηθούν σταδιακά έως την 31η Δεκεμβρίου 2006 (ούτως ή άλλως, τα περισσότερα από αυτά αναμένονται να εκπνεύσουν έως την προθεσμία αυτή).

Επιπλέον, σύμφωνα με τα κατάλληλα μέτρα, εφόσον βάσει καθεστώτων περιβαλλοντικών ενισχύσεων επιτρέπεται η χορήγηση περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων για περιβαλλοντικές επενδύσεις σύμφωνα με την υποσημείωση 29 των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις προστασίας του περιβάλλοντος, τα κράτη μέλη τροποποιούν τα σχετικά καθεστάτα κατά τρόπο ώστε να μην επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων παρά μόνο μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2006, εφόσον αυτές είναι σύμφωνες με το νέο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

Τα κράτη μέλη τροποποιούν δεόντως τα άλλα υφιστάμενα καθεστάτα ενισχύσεων ούτως ώστε να μην επιτρέπεται η χορήγηση περιφερειακών πριμοδοτήσεων όπως οι προβλεπόμενες

⁴ ΕΕ C/54/13

για τις ενισχύσεις κατάρτισης, έρευνας και ανάπτυξης ή για τις περιβαλλοντικές ενισχύσεις, παρά μόνο μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2006 σε περιφέρειες που είναι επιλέξιμες βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) ή γ) σύμφωνα με τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων που έχει εγκρίνει η Επιτροπή και ισχύουν κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Όλα τα κράτη μέλη πλην ενός επιβεβαίωσαν ότι δέχονται τα κατάλληλα μέτρα.

Κατά συνέπεια, οι περιφερειακές ενισχύσεις ή οι ενισχύσεις για τη λειτουργία επιχειρήσεων μπορούν να χορηγούνται μετά το 2006 μόνον εφόσον καλύπτονται από το νέο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία για τις διαφανείς περιφερειακές ενισχύσεις (ο οποίος βρίσκεται σε προπαρασκευαστικό στάδιο), από τον ισχύοντα κανονισμό απαλλαγής των ΜΜΕ κατά κατηγορία ή από εγκριτική απόφαση της Επιτροπής κατόπιν κοινοποίησης βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή δεν θα θεωρήσει ολοκληρωμένες τις κοινοποιήσεις για περιφερειακές επενδύσεις ή για ενισχύσεις για τη λειτουργία επιχειρήσεων για την περίοδο μετά το 2006, και, ως εκ τούτου, δεν θα λάβει απόφαση σχετικά έως ότου εγκριθεί ο σχετικός χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2007-2013.

Η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο παράτασης, πριν φτάσουμε στο 2007, των ισχυόντων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία σχετικά με τις ενισχύσεις για την κατάρτιση, τις ενισχύσεις υπέρ της απασχόλησης και τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ κατά ένα έτος, έως το τέλος του 2007, και αντικατάστασής τους από έναν κανονισμό γενικής απαλλαγής κατά κατηγορία ο οποίος θα τους ενσωματώνει σε ένα ενιαίο κείμενο μαζί με τον κανονισμό απαλλαγής για τις περιφερειακές ενισχύσεις. Αυτός ο κανονισμός γενικής απαλλαγής κατά κατηγορία προβλέπεται να εκδοθεί το 2007. Προβλέπεται επίσης η έκδοση νέου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις ήσσονος σημασίας ενισχύσεις πριν από το 2007.

Σε κάθε περίπτωση, τα καθεστάτα ενισχύσεων που τυγχάνουν απαλλαγής στο πλαίσιο των ισχυόντων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού για τις ήσσονος σημασίας ενισχύσεις, θα εξακολουθήσουν να απαλλάσσονται για μια εξαμήνη περίοδο προσαρμογής μετά τη λήξη ισχύος των κανονισμών. Ωστόσο, εφόσον οι εν λόγω κανονισμοί απαλλαγής κατά κατηγορία προβλέπουν ιδιαίτερες διατάξεις για τις ενισχυόμενες περιοχές, οι διατάξεις αυτές θα εφαρμόζονται μόνον εφόσον οι οικείες περιοχές παραμένουν ή καθίστανται επιλέξιμες για περιφερειακή ενίσχυση βάσει του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ο οποίος θα ισχύει τη χρονική στιγμή κατά την οποία θα καταβληθεί επίσημα η ενίσχυση.

2.4.2. Δυνατότητα παράτασης των καθεστώτων περιφερειακών και λοιπών ενισχύσεων το 2007 και το 2008

Όπως αναφέρεται στο σημείο 2.4.1, η παράταση των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων πέραν του 2006 δεν θα επιτραπεί παρά μόνον εφόσον εγκριθούν νέοι χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων. Εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να παρατείνει την ισχύ των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων πέραν του 2006, οφείλει να κοινοποιήσει την παράταση αυτή, από κοινού με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς τις κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις 2007-2013, στην Επιτροπή, όπως προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, στις περιπτώσεις που κρίνεται δυνατό και σκόπιμο βάσει της απλουστευμένης διαδικασίας κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού, ευθύς μόλις εγκριθούν από την Επιτροπή οι νέοι χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων, εκτός εάν δεν είναι πλέον αναγκαία η εν λόγω κοινοποίηση, διότι η παράταση του καθεστώτος πραγματοποιείται σύμφωνα με κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία.

Η εκ νέου κοινοποίηση και αναπροσαρμογή του καθεστώτος δεν σημαίνουν ότι οι επιμέρους συμβάσεις ενίσχυσης με τους δικαιούχους της ενίσχυσης οι οποίες θα ισχύουν την 31η Δεκεμβρίου 2006 πρέπει να τροποποιηθούν ως συνέπεια της αναθεώρησης της νομικής πράξης για τις κρατικές ενισχύσεις. Για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται οι κανόνες που ισχύουν κατά τη στιγμή της χορήγησης των ενισχύσεων, δηλ. από την ημερομηνία της νομικά δεσμευτικής πράξης βάσει της οποίας παρέχεται στο δικαιούχο το δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης. Εάν το δικαίωμα αυτό δοθεί στο δικαιούχο πριν από το τέλος του 2006, εξακολουθούν να ισχύουν οι κανόνες που ίσχυαν πριν από το 2007.

2.4.3. Τρόποι παράτασης των καθεστώτων παροχής περιφερειακών κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της νομοθεσίας για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Εφόσον ένα κράτος μέλος επιθυμεί να τροποποιήσει ένα υφιστάμενο καθεστώς παροχής ενισχύσεων, ώστε να συμμορφώνεται με τους νέους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις (για παράδειγμα, με σκοπό να παρατείνει τη διάρκειά του, να προσαρμόσει την ένταση της ενίσχυσης σε νέα ανώτατα όρια περιφερειακών ενισχύσεων όπως ορίζεται στον ισχύοντα χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, να τροποποιήσει τους κανόνες σχετικά με τον τελικό δικαιούχο ή να διαθέσει τις ενισχύσεις σε ΜΜΕ αντί των μεγάλων επιχειρήσεων), πρέπει να τροποποιηθεί το συμπλήρωμα προγραμματισμού και, ιδίως, πρέπει να ενημερωθεί ο πίνακας της κρατικής ενίσχυσης ώστε να καταστεί σαφής η συνέχιση της νόμιμης εφαρμογής του καθεστώτος σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Εφόσον οι αλλαγές που θα πραγματοποιηθούν είναι σύμφωνες με την περιγραφή του αρχικού καθεστώτος ενίσχυσης όπως εμφανίζεται στην αρχική ενίσχυση που ενέκρινε η Επιτροπή και εφόσον διατηρείται ο τίτλος του αρχικού καθεστώτος, (ώστε να διευκολύνεται η ταυτοποίησή του), δεν απαιτείται η τροποποίηση της αρχικής απόφασης της Επιτροπής για την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων. Η Επιτροπή πρέπει να ενημερωθεί για τη συγκεκριμένη τροποποίηση εντός ενός μηνός. Πρέπει επίσης να της υποβληθεί ο τροποποιημένος «πίνακας κρατικής ενίσχυσης» καθώς και αντίγραφο είτε της επιστολής με την οποία η Επιτροπή ενέκρινε την τροποποίηση της κρατικής ενίσχυσης, όσον αφορά την κοινοποιηθείσα ενίσχυση, είτε του εγγράφου με τα συνοπτικά πληροφοριακά στοιχεία που υποβλήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες για τη διαφάνεια στο πλαίσιο του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, εφόσον η ενίσχυση εξαιρείται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

Σε άλλες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες ένα κράτος μέλος επιθυμεί να θεσπίσει νέο καθεστώς ενισχύσεων ή να τροποποιήσει το στόχο του υφιστάμενου καθεστώτος, θα χρειαστεί τροποποίηση του προγράμματος και επίσημη απόφαση της Επιτροπής.

2.5. Επιλεξιμότητα των δαπανών

2.5.1. Προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών

Σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, η προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται στην απόφαση συμμετοχής των Ταμείων.

Στην πράξη, η προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών που ορίζεται στις αποφάσεις λήγει κατά κανόνα την 31η Δεκεμβρίου 2008 ή την 30ή Απριλίου 2009 για τις δαπάνες οργανισμών οι οποίοι καταβάλλουν ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 9 στοιχείο ιβ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 (δηλ. στο πλαίσιο καθεστώτων ενισχύσεων βάσει του άρθρου 87 της Συνθήκης και στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται από τους φορείς οι οποίοι

ορίζονται από τα κράτη μέλη, όπου τελικοί δικαιούχοι είναι οι οργανισμοί που χορηγούν τις ενισχύσεις). Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώνουν την Επιτροπή με το συμπλήρωμα προγραμματισμού στις περιπτώσεις που χορηγούνται ενισχύσεις από φορείς οι οποίοι έχουν ορισθεί από τα κράτη μέλη.

2.5.2. Παράταση της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών

Σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 του κανονισμού 1260/99 η προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών μπορεί να παρατείνεται από την Επιτροπή κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης του κράτους μέλους, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 του εν λόγω κανονισμού.

Η προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών μπορεί να παραταθεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις από την Επιτροπή, π.χ. σε περίπτωση ανωτέρας βίας, η οποία έχει σοβαρές επιπτώσεις για την υλοποίηση των έργων που ενισχύονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, ή προδήλου σφάλματος αποδιδόμενου αποκλειστικά στην Επιτροπή, κατόπιν συγκεκριμένης και δεόντως αιτιολογημένης αίτησης του κράτους μέλους. Στα σημεία 2.1 και 2.2 του προσαρτήματος 1 περιέχονται οδηγίες για την ερμηνεία της έννοιας «ανωτέρα βία» και την ανάγκη ύπαρξης αιτιώδους σχέσης μεταξύ της ανωτέρας βίας και της υλοποίησης της ενίσχυσης.

Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται πριν από την εκπνοή της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών και να συνοδεύεται από πληροφορίες που δικαιολογούν την παράταση. Η Επιτροπή εξετάζει κάθε αίτηση ανά περίπτωση και μπορεί να τροποποιεί την απόφαση για τον προγραμματισμό, ώστε να αλλάξει την προθεσμία επιλεξιμότητας των δαπανών, εφόσον υπάρχει άμεση αιτιώδης σχέση μεταξύ της αιτιολόγησης και της προτεινόμενης παράτασης. Η καθυστέρηση στην έκδοση μιας απόφασης δεν αποτελεί επαρκή λόγο παράτασης.

Σε περίπτωση παράτασης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών παρατείνεται αντιστοίχως η προθεσμία υποβολής των εγγράφων που αφορούν το κλείσιμο της παρέμβασης.

Σε περίπτωση παράτασης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι τα έγγραφα που αφορούν το κλείσιμο της παρέμβασης πρέπει να υποβληθούν εντός δεκαπέντε μηνών από την εκπνοή της συγκεκριμένης προθεσμίας και αρκετά πριν από οποιαδήποτε προθεσμία αποδέσμευσης από την Επιτροπή σε σχέση με την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006, που ενδεχομένως θα προβλέπει η μελλοντική νομοθεσία.

2.5.3. Καταβολή της επιδότησης στο πλαίσιο καθεστώτων χορήγησης δανείων με ευνοϊκούς όρους/επιδότησης επιτοκίου

Στο έγγραφο CDRR/02/0033/00, το οποίο επισυνάπτεται ως προσάρτημα 2 στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, παρέχονται οδηγίες για την αντιμετώπιση τέτοιων καθεστώτων σε περίπτωση κλεισίματος μιας παρέμβασης.

2.5.4. Ταμεία κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, Ταμεία δανείων και Ταμεία εγγυήσεων

Οι όροι σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών για τα εν λόγω Ταμεία θεσπίζονται με τους κανόνες 8 και 9 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1685/2000, όπως τροποποιήθηκε.

Σύμφωνα με το σημείο 2.6 του κανόνα 8 τα έσοδα από τα ταμεία κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου και τα ταμεία δανείων, τα οποία μπορούν να καταλογιστούν στη συνεισφορά των Διαρθρωτικών Ταμείων, πρέπει να επαναχρησιμοποιούνται για δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των ΜΜΕ στην ίδια επιλέξιμη ζώνη. Ομοίως, σύμφωνα με το σημείο 2.5 του κανόνα 9, όσον αφορά τα Ταμεία εγγυήσεων, το εναπομένον μετά την κατάπτωση των εγγυήσεων μέρος της συμμετοχής των Διαρθρωτικών Ταμείων πρέπει να επαναχρησιμοποιείται για δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των ΜΜΕ στη ίδια επιλέξιμη ζώνη. Η διαχειριστική αρχή πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί η τήρηση των κανόνων αυτών μετά το κλείσιμο της παρέμβασης.

Τα ποσά που καταβλήθηκαν από την Επιτροπή όσον αφορά τα ταμεία κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, τα ταμεία δανείων και τα ταμεία εγγυήσεων, τα οποία υπερβαίνουν τα επιλέξιμα όρια δαπανών για τα εν λόγω ταμεία, όπως υπολογίζονται βάσει του σημείου 2.8 του κανόνα 8 και του σημείου 2.7 του κανόνα 9, επιστρέφονται στην Επιτροπή.

3. ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ

3.1. Έγγραφα κλεισίματος

Σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, για το κλείσιμο μιας παρέμβασης τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν προς την Επιτροπή τα εξής τρία έγγραφα για κάθε πρόγραμμα: την πιστοποιημένη δήλωση της τελικής δαπάνης, συμπεριλαμβανομένης της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου, την τελική έκθεση εκτέλεσης και τη δήλωση περάτωσης της παρέμβασης (εφεξής καλούμενα «έγγραφα κλεισίματος»). Για τους σκοπούς του Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας, στα έγγραφα κλεισίματος που πρέπει να υποβάλλονται περιλαμβάνεται και η έκθεση προόδου που προβλέπεται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 366/2001.

3.2. Κλείσιμο ανά Ταμείο

3.2.1. Η Επιτροπή μπορεί να καταβάλει το τελικό υπόλοιπο για ένα Ταμείο εάν έχει λάβει την αίτηση τελικής πληρωμής, τη δήλωση περάτωσης και μια τελική έκθεση για το Ταμείο. Η τελική έκθεση πρέπει να περιέχει όλες τις πληροφορίες για το Ταμείο που απαιτούνται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1260/99 και από τους άλλους εφαρμοστέους κανονισμούς και από το παράρτημα 1 των κατευθυντήριων γραμμών για το περιεχόμενο της τελικής έκθεσης.

3.2.2. Το κράτος μέλος πρέπει, ωστόσο, να υποβάλει μαζί με την τελευταία από τις τελικές εκθέσεις ανά Ταμείο μια τελική έκθεση για το πρόγραμμα. Αυτή η τελική έκθεση για το πρόγραμμα θα περιέχει τις τελικές εκθέσεις ανά Ταμείο καθώς και τις πληροφορίες που απαιτούνται από τον κανονισμό 1260/99, τους άλλους εφαρμοστέους κανονισμούς και το παράρτημα 1 των κατευθυντήριων γραμμών για το πρόγραμμα συνολικά.

3.2.3. Για τους σκοπούς του υπολογισμού των χρονικών περιόδων τήρησης των εγγράφων που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99 και τη διόρθωση του τελικού υπολοίπου που καταβάλλεται δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 5 του ανωτέρω κανονισμού, η Επιτροπή λαμβάνει ως σημείο εκκίνησης μια από τις ακόλουθες ημερομηνίες, ανάλογα με την περίπτωση: (i) την ημερομηνία εκτέλεσης της τελευταίας πληρωμής από την Επιτροπή, (ii) την ημερομηνία

εκτέλεσης της επιστροφής από το κράτος μέλος σε ένα Ταμείο, (iii) την ημερομηνία αποζημίωσης ή (iv) την ημερομηνία της επιστολής της Επιτροπής σχετικά με το κλείσιμο όταν δεν έχει καταβληθεί τελικό υπόλοιπο σε περίπτωση που οι ήδη πραγματοποιηθείσες πληρωμές επαρκούσαν για να καλύψουν τις δαπάνες.

3.3. Προθεσμία υποβολής των εγγράφων κλεισίματος

- 3.3.1. Τα έγγραφα κλεισίματος υποβάλλονται εντός δεκαπέντε μηνών από την εκπνοή της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών που προβλέπεται στην απόφαση της Επιτροπής για τη χορήγηση της ενίσχυσης από τα Ταμεία.
- 3.3.2. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι έχουν αποσταλεί εμπρόθεσμα τα έγγραφα κλεισίματος που ταχυδρομήθηκαν έως την καθορισμένη προθεσμία με βάση τη σφραγίδα του ταχυδρομείου. Σε περίπτωση που η πιστοποιημένη δήλωση τελικών δαπανών υποβληθεί ηλεκτρονικά, λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία της ηλεκτρονικής διαβίβασης.
- 3.3.3. Όταν ένα πρόγραμμα περιέχει πράξεις που υπόκεινται σε διαφορετικές τελικές ημερομηνίες επιλεξιμότητας των δαπανών για ένα Ταμείο, η τελευταία από αυτές θα θεωρηθεί ως η τελική προθεσμία επιλεξιμότητας για τον υπολογισμό της χρονικής περιόδου υποβολής των εγγράφων κλεισίματος για το εν λόγω Ταμείο.
- 3.3.4. Η τελική έκθεση για ένα Ταμείο υποβάλλεται εντός της καθορισμένης προθεσμίας, ακόμη και εάν ανασταλούν ορισμένες πράξεις λόγω δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών.
- 3.3.5. Δεν απαιτείται η υποβολή ετήσιας έκθεσης εκτέλεσης για το τελευταίο πλήρες ημερολογιακό έτος υλοποίησης του προγράμματος, εφόσον η τελική έκθεση περιλαμβάνει χωριστό τμήμα για την εκτέλεση του προγράμματος κατά το εν λόγω έτος και κατά οποιαδήποτε περίοδο πριν από την εκπνοή της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών για το πρόγραμμα.
- 3.3.6. Προς αποφυγή αμφιβολιών, υποβάλλονται ετήσιες εκθέσεις για τα έτη που προηγούνται του τελευταίου πλήρους ημερολογιακού έτους υλοποίησης του προγράμματος.

3.4. Συνέπειες της εκπρόθεσμης υποβολής των εγγράφων κλεισίματος

- 3.4.1. Δύο μήνες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας για την υποβολή των εγγράφων κλεισίματος η Επιτροπή αποστέλλει επιστολή στα κράτη μέλη με την οποία τα πληροφορεί ότι, σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής των εν λόγω εγγράφων, θα προβεί στο κλείσιμο της παρέμβασης βάσει των εγγράφων που διαθέτει και ότι θα πραγματοποιήσει αυτεπάγγελτη αποδέσμευση και δημοσιονομική διόρθωση βάσει των σημείων 3.4.2 έως 3.4.7 κατωτέρω.
- 3.4.2. Σε περίπτωση που τα έγγραφα κλεισίματος για κάποιο από τα Ταμεία δεν έχουν υποβληθεί έως την καθορισμένη προθεσμία, τα επιμέρους ποσά που έχουν δεσμευτεί για τη συγχρηματοδοτούμενη από το εν λόγω Ταμείο ενίσχυση, αποδεσμεύονται αυτεπαγγέλτως το αργότερο εντός 6 μηνών μετά την προθεσμία αυτή, γεγονός που έχει ως συνέπεια την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

- 3.4.3. Εάν η τελική έκθεση για ένα Ταμείο, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιγράφονται στο άρθρο 37 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99 και στους άλλους εφαρμοστέους κανονισμούς, δεν υποβληθεί εντός της ορισθείσας προθεσμίας, το κλείσιμο της παρέμβασης πραγματοποιείται βάσει της πιστοποιημένης δήλωσης τελικών δαπανών για το Ταμείο και λαμβάνονται υπόψη οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν στην τελευταία ετήσια έκθεση.
- 3.4.4. Εάν η δήλωση περάτωσης της παρέμβασης για ένα Ταμείο δεν υποβληθεί εντός της καθορισμένης προθεσμίας, το κλείσιμο της παρέμβασης πραγματοποιείται βάσει της πιστοποιημένης δήλωσης τελικών δαπανών για το Ταμείο και της τελικής έκθεσης για το Ταμείο.
- 3.4.5. Εάν η πιστοποιημένη δήλωση δαπανών για ένα Ταμείο δεν υποβληθεί εντός της καθορισμένης προθεσμίας, το κλείσιμο του προγράμματος πραγματοποιείται βάσει της τελευταίας παραδεκτής αίτησης πληρωμής για το Ταμείο.
- 3.4.6. Εφόσον η τελική έκθεση για ένα Ταμείο, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιγράφονται στο άρθρο 37 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99 και στους άλλους εφαρμοστέους κανονισμούς, ή η δήλωση περάτωσης της παρέμβασης για το εν λόγω Ταμείο δεν υποβληθούν, η Επιτροπή διενεργεί δημοσιονομική διόρθωση⁵, ακόμα και σε περίπτωση που η αποδέσμευση πραγματοποιήθηκε αυτεπαγγέλτως. Αυτού του είδους η δημοσιονομική διόρθωση δεν βασίζεται στην αδυναμία αποστολής των εγγράφων εντός της ορισθείσας προθεσμίας αλλά κυρίως στη μη υποβολή των εγγράφων αυτών, γεγονός που εμποδίζει σοβαρά την Επιτροπή στην αξιολόγηση της ενίσχυσης και της εγκυρότητας των δαπανών που δηλώθηκαν.

3.5. Τροποποίηση των αιτήσεων πληρωμής ή της πιστοποιημένης δήλωσης τελικών δαπανών μετά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής τους

Μετά την εκπνοή της προθεσμίας για την υποβολή της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου ή της πιστοποιημένης δήλωσης δαπανών, τα κράτη μέλη δεν μπορούν πλέον να τις τροποποιήσουν. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να διορθώσει την αίτηση πληρωμής του υπολοίπου ή την πιστοποιημένη δήλωση τελικών δαπανών, εφόσον κρίνεται σκόπιμη η υποβολή συμπληρωματικών πληροφοριών ή η πραγματοποίηση τεχνικών διορθώσεων σε περίπτωση που οι εν λόγω συμπληρωματικές πληροφορίες και οι διορθώσεις αφορούν δαπάνες που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή εντός της προθεσμίας υποβολής της αίτησης ή της πιστοποιημένης δήλωσης. Στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή θέτει στο κράτος μέλος δίμηνη προθεσμία για την πραγματοποίηση της διόρθωσης. Εάν η διόρθωση δεν πραγματοποιηθεί εντός των δύο μηνών, η Επιτροπή προβαίνει στο κλείσιμο της παρέμβασης βάσει των πληροφοριών που διαθέτει έως το πέρας της δίμηνης περιόδου.

⁵ Δυνάμει της απόφασης C(2001) 476 της Επιτροπής η οποία περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 39 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ

4.1. Πιστοποιημένες δηλώσεις τελικών δαπανών· αίτηση πληρωμής του υπολοίπου

4.1.1. Γενική αρχή

Η πιστοποιημένη δήλωση τελικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένης της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου, πρέπει να καταρτίζεται σύμφωνα με το υπόδειγμα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που δηλώνονται πρέπει να αφορούν δαπάνες που οφείλει να καταβάλει ή έχει πράγματι καταβάλει η αρχή πληρωμής, οι οποίες πρέπει να αντιστοιχούν σε πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τους τελικούς δικαιούχους, συνοδευόμενες από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999. Οι όροι που πρέπει να ελέγχονται από την αρχή πληρωμής κατά την πιστοποίηση της δήλωσης τελικών δαπανών αναφέρονται στο υπόδειγμα του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001, στο άρθρο 9 του ίδιου κανονισμού και στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη δήλωση περάτωσης της παρέμβασης που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 2 του παρόντος εγγράφου.

Η δήλωση τελικών δαπανών πρέπει να συνοδεύεται από το προσάρτημα για τις ανακτήσεις που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001. Το έγγραφο CDRR/05/0012/01 περιέχει οδηγίες για το προσάρτημα σχετικά με τις ανακτήσεις και επισυνάπτεται ως προσάρτημα 3 στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

Τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις ανακτήσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο μεταξύ της υποβολής της δήλωσης τελικών δαπανών και της αίτησης πληρωμής, αφενός, και της τελικής πληρωμής που κατέβαλε η Επιτροπή, αφετέρου, ώστε να είναι δυνατή η έκπτωσή τους από την Επιτροπή. Οι περιπτώσεις αυτές θα έχουν επισημανθεί στα έγγραφα κλεισίματος ως περιπτώσεις υπό δικαστική εκκρεμότητα ή ως περιπτώσεις που αφορούν παρατυπίες οι οποίες δεν έχουν αντιμετωπιστεί. Οι δυνητικές ανακτήσεις ποσών, οι οποίες παραμένουν εκκρεμείς κατά το κλείσιμο, εγγράφονται ως απαιτήσεις στους λογαριασμούς της Επιτροπής. Τα κράτη μέλη οφείλουν, ως εκ τούτου, να κοινοποιούν στην Επιτροπή τις ανακτήσεις που πραγματοποίησαν μετά την υποβολή της δήλωσης τελικών δαπανών και μετά το κλείσιμο του προγράμματος και να επιστρέφουν στην Επιτροπή την ενίσχυση των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Η προκαταβολή που καταβάλλεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 πρέπει να αντιστοιχεί στις πληρωμές που πραγματοποιούν οι τελικοί δικαιούχοι το αργότερο μέχρις ότου ζητηθεί το τελικό υπόλοιπο της βοήθειας⁶.

4.1.2. Χρήση των τόκων που αποφέρει η προκαταβολή

Όπως καθιστά σαφές η αιτιολογική σκέψη 42 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, οι τόκοι που αποφέρουν οι προκαταβολές που καταβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 αποτελούν πόρους του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και, σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο, διατίθενται από την αρχή πληρωμής για την οικεία παρέμβαση. Μπορούν να συμπεριληφθούν στην εθνική συμμετοχή

⁶ Σύμφωνα με το σημείο 8 της ανακοίνωσης «N+2», της 18ης Αυγούστου 2003, C(2003)2982.

και να υποκαταστήσουν εν όλω ή εν μέρει το ποσό της εθνικής δημόσιας συγχρηματοδότησης.

Όσον αφορά το πρόγραμμα PEACE και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, οι δαπάνες που αφορούν διακρατικές χρηματοπιστωτικές συναλλαγές είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, μετά την αφαίρεση των τόκων επί των προκαταβολών⁷. Ομοίως, στην περίπτωση των συνολικών επιχορηγήσεων, οι χρεωστικοί τόκοι που καταβάλλονται από τον ορισθέντα ενδιάμεσο φορέα πριν την εκταμίευση του τελικού υπολοίπου της παρέμβασης είναι επιλέξιμοι, μετά την αφαίρεση των πιστωτικών τόκων επί των προκαταβολών⁸.

Στην τελική έκθεση αναφέρονται τα ποσά και οι δραστηριότητες για τις οποίες διατέθηκαν οι εν λόγω τόκοι.

4.2. Τελική έκθεση

Η τελική έκθεση πρέπει να επιτρέπει στην Επιτροπή να ελέγχει εάν η απόφαση, όπως τροποποιήθηκε, σχετικά με την ενίσχυση εκτελέστηκε σωστά και εάν επιτεύχθηκαν οι στόχοι του προγράμματος.

Πριν αποσταλεί στην Επιτροπή, η έκθεση πρέπει να έχει εξεταστεί και να εγκριθεί από την επιτροπή παρακολούθησης όπως προβλέπεται στο άρθρο 35 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Στην τελική έκθεση πρέπει να περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που περιγράφονται στο άρθρο 37 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 και στους άλλους εφαρμοστέους κανονισμούς. Οι ελάχιστες αναγκαίες πληροφορίες που πρέπει να αναφέρονται στην τελική έκθεση περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 του παρόντος εγγράφου. Στην τελική έκθεση πρέπει να περιλαμβάνονται λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις δαπάνες που οφείλει να καταβάλει ή έχει πράγματι καταβάλει η αρχή πληρωμής. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να αφορούν πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί από τους τελικούς δικαιούχους και τη συμμετοχή κάθε Ταμείου, ανά μέτρο και ανά πράξη⁹. Εφόσον ορισμένες πράξεις έχουν ανασταλεί λόγω δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών κατά την υποβολή της τελικής έκθεσης, η τελική έκθεση πρέπει να περιγράφει τη φύση των πράξεων και να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με αυτές και με τα ποσά που διατέθηκαν. Στην τελική έκθεση πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με την αφαίρεση πόρων σύμφωνα με τον κανόνα 2 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1685/2000, όπως τροποποιήθηκε. Τα ποσά που περιλαμβάνονται στο τμήμα που αφορά τη δημοσιονομική εκτέλεση πρέπει να είναι σύμφωνα με την πιστοποιημένη δήλωση τελικών δαπανών και την αίτηση πληρωμής του υπολοίπου.

Σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 η Επιτροπή διαθέτει διάστημα πέντε μηνών από την παραλαβή της τελικής έκθεσης εντός του οποίου μπορεί να ενημερώσει το κράτος μέλος σε περίπτωση που δεν είναι ικανοποιημένη με την τελική έκθεση, συμπεριλαμβανομένης της συνοχής των δημοσιονομικών στοιχείων,

⁷ Κανόνας 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1685/2000, όπως τροποποιήθηκε.

⁸ Κανόνας 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1685/2000, όπως τροποποιήθηκε.

⁹ Για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, στην τελική έκθεση δεν χρειάζεται να περιλαμβάνονται λεπτομέρειες για τις διάφορες πράξεις, υπό τον όρο ότι το κράτος μέλος θα διαθέσει τις πληροφορίες αυτές στις υπηρεσίες της Επιτροπής έπειτα από αίτησή τους.

αναφέροντας τους λόγους της δυσαρέσκειάς της· σε αντίθετη περίπτωση η τελική έκθεση θεωρείται αποδεκτή. Εάν η τελική έκθεση δεν κριθεί ικανοποιητική, η Επιτροπή ενημερώνει το κράτος μέλος σχετικά και προβαίνει σε διάλογο με αυτό, ώστε το κράτος μέλος να βελτιώσει την τελική έκθεση. Σε περίπτωση που το κράτος μέλος δεν βελτιώσει την τελική έκθεση όπως του ζητήθηκε, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει τη διενέργεια δημοσιονομικών διορθώσεων¹⁰.

4.3. Δήλωση περάτωσης της παρέμβασης

Υπόδειγμα της δήλωσης περάτωσης της παρέμβασης περιλαμβάνεται στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001. Η δήλωση αυτή πρέπει να καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του κανονισμού 1260/1999 και με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001. Συγκεκριμένες οδηγίες για τη σύνταξη και το περιεχόμενο της δήλωσης περάτωσης της παρέμβασης περιλαμβάνονται στο παράρτημα 2 του παρόντος εγγράφου.

5. ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΣΗ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ «N+2» ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΜΙΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

5.1. Αυτεπάγγελτη αποδέσμευση (γνωστή ως «κανόνας N+2»)

Η ανακοίνωση «N+2» της 18ης Αυγούστου 2003 εφαρμόζεται κατ' αναλογία.

5.2. Ανασύσταση πιστώσεων σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή προδήλου σφάλματος

Σύμφωνα με το άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι αποδεσμευόμενες πιστώσεις μπορούν να ανασυσταθούν σε περίπτωση προδήλου σφάλματος αποδιδόμενου αποκλειστικά στην Επιτροπή καθώς και σε περίπτωση ανωτέρας βίας με σοβαρές επιπτώσεις στην υλοποίηση των παρεμβάσεων που ενισχύονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Ορισμένες οδηγίες για την εφαρμογή του κανόνα αυτού περιλαμβάνονται στο έγγραφο CDRR/03/0040/00, το οποίο επισυνάπτεται ως προσάρτημα 1 στο παρόν έγγραφο, καθώς και στην ανακοίνωση «N+2».

6. ΕΡΓΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΗΤΑΝ ΗΜΙΤΕΛΗ Η ΔΕΝ ΕΙΧΑΝ ΤΕΘΕΙ ΑΚΟΜΗ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η διαχειριστική αρχή, ο ενδιαμέσος φορέας, η αρχή πληρωμής και το κράτος μέλος οφείλουν να διασφαλίζουν την παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και να ελέγχουν την ειλικρίνεια και την κανονικότητα των δηλώσεων δαπανών, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Το κράτος μέλος πρέπει να περιλαμβάνει στην τελική έκθεση ένα κατάλογο των έργων ανά μέτρο τα οποία ήταν ημιτελή ή δεν είχαν τεθεί ακόμη σε λειτουργία κατά το κλείσιμο μιας παρέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τους δεδηλωμένους στόχους του έργου, την απόφαση

¹⁰ Βάσει της απόφασης C(2001) 476 της Επιτροπής, βλ. ανωτέρω.

χορήγησης ενίσχυσης για το έργο αυτό και τους όρους που σχετίζονται με το συγκεκριμένο έργο¹¹. Ο κατάλογος αυτός πρέπει να αναφέρει:

- *τα έργα που δεν θα συγχρηματοδοτούνται από τα κοινοτικά Ταμεία κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού*: το κράτος μέλος πρέπει να αναλάβει να ολοκληρώσει ή να θέσει σε λειτουργία, με δική του επιβάρυνση, όλα τα έργα τα οποία ήταν ημιτελή ή δεν είχαν τεθεί ακόμη σε λειτουργία το αργότερο δύο χρόνια μετά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής της τελικής έκθεσης. Μετά το πέρας αυτής της διετούς περιόδου, το κράτος μέλος οφείλει να ενημερώσει την Επιτροπή εάν έχει ολοκληρωθεί ή εάν έχει τεθεί σε λειτουργία το σχετικό έργο. Για έργα που δεν έχουν ολοκληρωθεί ή δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία εντός της εν λόγω περιόδου, η Επιτροπή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση των κοινοτικών κονδυλίων.
- *τα έργα που θα συγχρηματοδοτούνται από τα κοινοτικά Ταμεία κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού*: χωριστή και λεπτομερή περιγραφή του έργου πρέπει να καταρτίζεται με σαφήνεια από τις αρχές του κράτους μέλους για κάθε περίοδο προγραμματισμού. Το έργο πρέπει να διαιρείται σε δύο τουλάχιστον διακριτά και σαφώς αναγνωρίσιμα σκέλη, το οικονομικό και το κατασκευαστικό ή το σκέλος της εκτέλεσης, τα οποία αντιστοιχούν στις δύο «μορφές ενίσχυσης» για το συγκεκριμένο έργο. Προς το σκοπό αυτό πρέπει να διασφαλίζεται η διαφάνεια όσον αφορά την εκτέλεση και την παρακολούθηση και να διευκολύνεται η διενέργεια των ελέγχων. Εάν κατά την πρώτη περίοδο προγραμματισμού το πρώτο μέρος του έργου δεν έχει ολοκληρωθεί ή δεν έχει τεθεί σε λειτουργία, οι δαπάνες που αποσκοπούν στο να ολοκληρωθεί ή να καταστεί λειτουργικό το έργο αυτό μπορεί να γίνουν αποδεκτές στη δεύτερη περίοδο προγραμματισμού, εφόσον πληρούνται οι όροι συγχρηματοδότησης και επιλεξιμότητας (ένταξη στο δεύτερο πρόγραμμα, νομική και οικονομική δέσμευση μέσω απόφασης της αρμόδιας αρχής). Στις περιπτώσεις αυτές, το κράτος μέλος μεριμνά, ώστε να μη χρηματοδοτηθεί το ίδιο έργο δύο φορές από κοινοτικά κονδύλια.

¹¹ Για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων ο κατάλογος αυτός δεν χρειάζεται να υποβάλλεται μαζί με την τελική έκθεση, εφόσον το κράτος μέλος διαθέτει τον κατάλογο αυτόν καθώς και τις άλλες πληροφορίες που προβλέπονται στο σημείο 6 στις υπηρεσίες της Επιτροπής έπειτα από αίτησή τους.

7. ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΣΤΑΛΕΙ ΛΟΓΩ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Για κάθε έργο το οποίο αποτελεί αντικείμενο δικαστικής διαδικασίας με ανασταλτικό αποτέλεσμα, το κράτος μέλος πρέπει να αποφασίσει, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας για την υποβολή της πιστοποιημένης δήλωσης τελικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένης της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου και της τελικής έκθεσης σχετικά με την εκτέλεση του προγράμματος, εάν το έργο πρέπει, μερικώς ή στο σύνολό του:

- να αφαιρεθεί από το πρόγραμμα και/ή να αντικατασταθεί με άλλο έργο (ενδεχομένως μέσω αναπρογραμματισμού) πριν από την εκπνοή της προθεσμίας· αφού κοινοποιηθεί στην Επιτροπή η αφαίρεση ή η αντικατάσταση του έργου, το κράτος μέλος διατηρεί την ευθύνη για τυχόν επιπτώσεις από τα έργα που αφαιρέθηκαν ή αντικαταστάθηκαν, όπως λ.χ. για τις δημοσιονομικές συνέπειες ή μη ανακτήσιμα οφειλόμενα ποσά· ή
- να παραμείνει στο πρόγραμμα. Μετά την υποβολή της πιστοποιημένης δήλωσης τελικών δαπανών για ένα πρόγραμμα, ένα έργο το οποίο αποτελεί αντικείμενο δικαστικής διαδικασίας ή διοικητικής προσφυγής με ανασταλτικό αποτέλεσμα, δεν μπορεί να αντικατασταθεί, ούτε καν με άλλο έργο που περιλαμβάνεται στον αναπρογραμματισμό και το οποίο θα μπορούσε να είχε ολοκληρωθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας επιλεξιμότητας της δαπάνης.

Τα έργα αντικατάστασης πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) περίπτωση (ii) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι πράξεις αντικατάστασης συμμορφώνονται με όλες τις ισχύουσες ευρωπαϊκές και εθνικές κανονιστικές διατάξεις συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των κανόνων για τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, την επιλεξιμότητα, την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα, καθώς και των κανόνων για τις προμήθειες, τον ανταγωνισμό και το περιβάλλον.

Εάν η δικαστική διαδικασία ή η διοικητική προσφυγή με ανασταλτικό αποτέλεσμα αφορούν παρατυπίες, αυτές οι οποίες υπερβαίνουν το ισχύον κατώτατο όριο πρέπει να κοινοποιούνται στην OLAF σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1681/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2035/2005. Η OLAF πρέπει επίσης να ενημερώνεται σχετικά με τη συνέχεια που δίνεται στις παρατυπίες, περιλαμβανομένης της απόφασης για την αφαίρεση ή την αντικατάσταση του έργου από το πρόγραμμα ή για την ανάκτηση ή μη των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, κατά περίπτωση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2 του εν λόγω κανονισμού. Πληροφορίες για την αντιμετώπιση όλων των παρατυπιών πρέπει να υποβάλλονται σε συνοπτικό πίνακα βάσει του σημείου 1.2 του παραρτήματος 2 του παρόντος εγγράφου. Υπογραμμίζεται ότι για παρατυπίες που υπερβαίνουν το κατώτατο όριο κοινοποίησης στην OLAF αλλά είναι αδύνατη η ανάκτηση, το κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή ειδική έκθεση βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1681/94, όπως αυτός τροποποιήθηκε. Οι μη ανακτήσιμες δαπάνες από παρατυπίες κάτω του ορίου αυτού μπορούν να περιληφθούν στη δήλωση τελικών δαπανών και δεν υποβάλλονται στην εξέταση που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού.

Τα ανώτατα ποσά που οφείλονται από την Επιτροπή ή που έχουν ανακτηθεί από το κράτος μέλος για έργα τα οποία έχουν ανασταλεί, αποτελούν υποχρεώσεις που απομένουν προς εκκαθάριση από το κράτος μέλος και την Επιτροπή έως ότου οι αρμόδιες εθνικές αρχές

εκδώσουν τελική απόφαση. Επομένως, το κράτος μέλος οφείλει να τηρεί ενήμερη την Επιτροπή για το αποτέλεσμα της δικαστικής διαδικασίας ή της διοικητικής προσφυγής. Αναλόγως προς το αποτέλεσμα των δικαστικών διαδικασιών και, κατά περίπτωση, κατόπιν εξέτασης της υπόθεσης σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1681/94, όπως αυτός τροποποιήθηκε, ή καταβάλλονται περαιτέρω πληρωμές ή πραγματοποιείται η ανάκτηση των ήδη καταβληθέντων ποσών ή, σε περίπτωση επιτυχούς αίτησης βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1681/94, όπως αυτός τροποποιήθηκε, επιβεβαιώνονται οι πληρωμές που έχουν ήδη καταβληθεί.

8. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Η κοινοτική συμμετοχή δεν υπερβαίνει, για κάθε Ταμείο χωριστά, το μικρότερο ποσό σε κάθε ένα από τα ακόλουθα επίπεδα:

(1) Σε επίπεδο μέτρου το μικρότερο από τα δύο ακόλουθα ποσά:

α) το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή στη δηλωθείσα επιλέξιμη δαπάνη του ποσοστού κοινοτικής συγχρηματοδότησης όπως καθορίστηκε στο οριστικό σχέδιο χρηματοδότησης του μέτρου· ή

β) το ποσό που δηλώθηκε με την πιστοποιημένη δήλωση τελικών δαπανών ως κοινοτική συνεισφορά προς τον τελικό δικαιούχο (καταβληθείσα και καταβλητέα στον τελικό δικαιούχο)·

εξυπακούεται ότι, για τον υπολογισμό της τελικής συμμετοχής, η Επιτροπή στο σχέδιο χρηματοδότησης του συμπληρώματος προγραμματισμού δεν θα περιορίσει τα ποσά που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) στο ύψος των αντίστοιχων ποσών σε επίπεδο μέτρων·

(2) Σε επίπεδο προτεραιοτήτων η κοινοτική συμμετοχή που καθορίζεται στο πρόγραμμα χρηματοδότησης της τελευταίας απόφασης που εξέδωσε η Επιτροπή αυξήθηκε κατά 2%, ανεξάρτητα από τις πιστώσεις για τις περιοχές υπό «μεταβατικό» και υπό «μη μεταβατικό» καθεστώς¹².

(3) Σε επίπεδο προγραμμάτων η ενίσχυση που χορηγήθηκε, χωριστά για τις περιοχές υπό «μη μεταβατικό» και για τις περιοχές υπό «μεταβατικό» καθεστώς.

Οπωσδήποτε, η συμμετοχή της Επιτροπής, για κάθε ταμείο χωριστά, δεν υπερβαίνει το ποσό που διεκδίκησε το κράτος μέλος, σε περίπτωση που το ποσό αυτό είναι κατώτερο του ποσού που υπολόγισε ως οφειλόμενο η Επιτροπή.

¹² Η ευελιξία αυτή προστίθεται στην ευελιξία που διαθέτουν τα κράτη μέλη καθώς μπορούν να τροποποιούν τα σχέδια χρηματοδότησης για τα προγράμματά τους για το τρέχον και τα επόμενα έτη έως το τέλος του 2006, όπως εξηγείται στο σημείο 2.1 του παρόντος εγγράφου, και στα συμπληρώματα του προγραμματισμού τους έως την καταληκτική ημερομηνία επιλεξιμότητας της δαπάνης. Προβλέπεται διότι οι κανόνες προγραμματισμού για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 απαιτούν δημοσιονομικό προγραμματισμό ανά προτεραιότητα κατανεμημένο σε ετήσια βάση και διότι δεν είναι δυνατή η τροποποίηση των σχεδίων χρηματοδότησης για τα προηγούμενα έτη. Η πρόταση της Επιτροπής για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 δεν προβλέπει δημοσιονομικό προγραμματισμό ανά προτεραιότητα σε ετήσια βάση και, επομένως, οι λόγοι για αυτήν την επιπρόσθετη ευελιξία περιορίζονται αποκλειστικά στα προγράμματα της περιόδου 2000-2006.

Παράδειγμα υπολογισμού της τελικής συμμετοχής περιλαμβάνεται στο παράρτημα 3 του παρόντος εγγράφου.

Μόλις πραγματοποιηθεί ο υπολογισμός της τελικής συμμετοχής, η Επιτροπή ενημερώνει το κράτος μέλος για το τελικό υπόλοιπο προς πληρωμή ή προς ανάκτηση και καλεί το κράτος μέλος να υποβάλει τα σχόλιά του. Εάν το ποσό που πρέπει να καταβάλουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής είναι μικρότερο από το ποσό που ζητά το κράτος μέλος και εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία με το κράτος μέλος σχετικά με το τελικό υπόλοιπο που πρέπει να καταβληθεί ή να ανακτηθεί, ή εάν το κράτος μέλος δεν απαντήσει στο σχετικό αίτημα της Επιτροπής και δεν υποβάλλει εμπρόθεσμα τα σχόλια του, η Επιτροπή θα διενεργήσει δημοσιονομική διόρθωση με απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99.

9. ΤΟ ΕΥΡΩ

Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 643/2000 της Επιτροπής καθορίζεται ο τρόπος χρησιμοποίησης του ευρώ κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων κλεισίματος.

Παράρτημα 1

Τελική έκθεση Ελάχιστες απαιτήσεις

Βασικές πληροφορίες

Αριθ. ΚΚΤ (CCI):

Στόχος αριθ. / Κοινοτική πρωτοβουλία:

Κράτος μέλος / Περιφέρεια:

Τίτλος της παρέμβασης:

Περίοδος προγραμματισμού:

Διαχειριστική αρχή:

Αρχές πληρωμής:

Ημερομηνία έγκρισης από την επιτροπή παρακολούθησης:

*Καλύπτει η έκθεση και το έτος 2008;*¹³

¹³ Η περίοδος μπορεί να παραταθεί κατά τέσσερις μήνες, εάν προβλέπεται η παράταση αυτή στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τη συμμετοχή των Ταμείων για τους φορείς που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού 1260/1999.

Λειτουργικό πλαίσιο

- (1) Σημαντικές αλλαγές στους γενικούς όρους κατά την περίοδο 2000-2008, οι οποίες αφορούν την εκτέλεση της παρέμβασης, ιδίως:
 - α) οι κύριες κοινωνικοοικονομικές τάσεις·
 - β) αλλαγές στις εθνικές, περιφερειακές και τομεακές πολιτικές·
 - γ) αλλαγές στο πολιτικό πλαίσιο αναφοράς του στόχου 3 .
- (2) Ενδεχομένως, οι επιπτώσεις τους στη συνοχή των παρεμβάσεων:
 - α) των διαφόρων Ταμείων
 - β) των διαφόρων Ταμείων με τις παρεμβάσεις των λοιπών χρηματοδοτικών μέσων (κοινοτικές πρωτοβουλίες, δάνεια της ΕΤΕπ, Εγγυήσεις του ΕΓΤΠΕ, κ.λπ.).

Υλοποίηση των προτεραιοτήτων και των μέτρων όσον αφορά καθένα από τα Ταμεία

- (3) Περιγραφή των επιτευγμάτων σε σχέση με τους συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους τους.
- (4) Ποσοτικοποίηση των συναφών δεικτών (εφόσον επιδέχονται ποσοτικοποίηση στο πλαίσιο του λειτουργικού προγράμματος/ενιαίου εγγράφου προγραμματισμού και του συμπληρώματος προγραμματισμού) :
 - α) δείκτες φυσικής υλοποίησης / παραγωγής
 - β) αποτέλεσμα
 - γ) αντίκτυποςστο κατάλληλο επίπεδο (πρόγραμμα, προτεραιότητα ή μέτρο).

Δημοσιονομική εκτέλεση

- (5) Συνοπτικός πίνακας (πίνακες) (που μπορούν να συμπληρώνονται με διαγράμματα εφόσον χρειάζεται) όπου αναγράφονται:
 - α) για κάθε μέτρο οι συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες που οφείλει να καταβάλει ή έχει πράγματι καταβάλει¹⁴ η αρχή πληρωμής και η αντίστοιχη κοινοτική συμμετοχή ανά σχέδιο¹⁵ (στο παράρτημα). Ο κατάλογος αυτός πρέπει να περιλαμβάνει:

¹⁴ Συνολικό κόστος ή συνολική δημόσια δαπάνη, αναλόγως της επιλογής που πραγματοποιήθηκε. Οι πιστοποιημένες δαπάνες πρέπει να αντιστοιχούν στις πληρωμές που καταβλήθηκαν πράγματι από τους τελικούς δικαιούχους και για τις οποίες προσκομίσθηκαν εξοφλημένα τιμολόγια ή ισοδύναμα επαληθεύσιμα παραστατικά.

¹⁵ Για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, δεν χρειάζονται λεπτομέρειες σε επιχειρησιακό επίπεδο, υπό τον όρο ότι το κράτος μέλος θα διαθέσει τις πληροφορίες αυτές στις υπηρεσίες της Επιτροπής έπειτα από αίτησή τους.

- τα έργα που παραμένουν ημιτελή ή δεν έχουν τεθεί ακόμα σε λειτουργία κατά το κλείσιμο μιας παρέμβασης και να αναφέρει εάν προβλέπεται ή όχι η συγχρηματοδότηση αυτών των έργων από τα κοινοτικά Ταμεία κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού·

- τα έργα που έχουν ανασταλεί λόγω δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών.

β) τα οικονομικά αποτελέσματα σε σχέση με το τελευταίο σχέδιο χρηματοδότησης με χρήση των οικονομικών δεικτών (άρθρο 36 παράγραφος 2 στοιχείο γ)), με αναφορά, ενδεχομένως, στις αποδεσμεύσεις που πραγματοποιήθηκαν βάσει του κανόνα «N+2» (άρθρο 31 παράγραφος 2 εδάφιο 2)·

γ) η τελική δαπάνη ανά τομέα παρέμβασης σε επίπεδο μέτρου (άρθρο 36 παράγραφος 1).

(6) Τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Εγγυήσεων και αναφέρονται στο άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 παρουσιάζονται στο επίπεδο του συνολικού ποσού της δημοσιονομικής εκτέλεσης.

(7) Τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το ΧΜΠΑ παρουσιάζονται στο επίπεδο του συνολικού ποσού της δημοσιονομικής εκτέλεσης και σύμφωνα με το παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 366/2001 της Επιτροπής, της 22ας Φεβρουαρίου 2001.

Διοίκηση και διαχείριση

(8) Τα μέτρα που έλαβε η διαχειριστική αρχή και η επιτροπή παρακολούθησης για την εξασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημοσιονομικής εκτέλεσης, ιδίως:

α) τα μέτρα παρακολούθησης και δημοσιονομικού έλεγχου (καθημερινοί διαχειριστικοί έλεγχοι) καθώς και τα μέτρα αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για τη συλλογή δεδομένων·

β) συνοπτική παρουσίαση τυχόν σημαντικών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά τη διαχείριση της παρέμβασης (εκτός αυτών που ενδεχομένως αναφέρθηκαν όπως προβλέπεται στο σημείο 1) και τυχόν μέτρων που λήφθηκαν, συμπεριλαμβανομένων:

- των απαντήσεων που δόθηκαν στα σχόλια ή στις συστάσεις αναπροσαρμογών (άρθρο 34 παράγραφος 2) που απηύθυνε η Επιτροπή κατόπιν των αιτήσεων επανεξετάσεων·

- των απαντήσεων που δόθηκαν στις παρατηρήσεις ή στα αιτήματα για τη λήψη διορθωτικών μέτρων (άρθρο 38 παράγραφος 4) που διατύπωσε η Επιτροπή μετά από τον ετήσιο λογιστικό έλεγχο, ιδίως σχετικά με το δημοσιονομικό αντίκτυπο τυχόν παρατυπιών που εντοπίστηκαν·

γ) η χρησιμοποίηση της τεχνικής βοήθειας·

δ) τα μέτρα που ελήφθησαν για να εξασφαλιστεί η δημοσιότητα της ενίσχυσης και

ιδίως για να ενημερωθούν ενδεχόμενοι δικαιούχοι και το ευρύ κοινό (άρθρο 46), ιδίως όσον αφορά το σχέδιο δράσεων επικοινωνίας που αναφέρεται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού (σημείο 3.1.1. του παραρτήματος του κανονισμού αριθ. 1159/2000).

(9) Συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων στα οποία κατέληξαν οι κύριες αξιολογήσεις του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων π.χ. θεματικών αξιολογήσεων, καθώς και οποιουδήποτε μέτρου λήφθηκε ως ανταπόκριση στις συστάσεις που έγιναν.

(10) Δήλωση της διαχειριστικής αρχής στην οποία σημειώνονται τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και τα μέτρα που ελήφθησαν για να εξασφαλιστεί:

α) η συμβατότητα με τις κοινοτικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τον ανταγωνισμό, για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, για την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, για την κατάργηση των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών (άρθρο 12)

β) ο συντονισμός όλων των κοινοτικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων, όπως το ΚΠΣ (άρθρο 17 παράγραφος 1) και του ΕΕΠ για το στόχο 2 (άρθρο 19 παράγραφος 2 εδάφιο 2), κατά περίπτωση.

(11) Επιτεύγματα και χρηματοδότηση (κατά περίπτωση):

α) των κύριων σχεδίων·

β) των συνολικών επιχορηγήσεων. Πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με μικρές συνολικές επιχορηγήσεις σε ΜΚΟ και σε άλλους τοπικούς εταίρους (άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 1784/99).

Παράρτημα 2

Οδηγίες για την προετοιμασία και το περιεχόμενο της δήλωσης περάτωσης δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού 438/2001

1. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ

1.1. Διαχειριστικές αρχές και ενδιαμέσοι φορείς

- Λαμβάνουν τις αιτήσεις σχετικά με τις τελικές δαπάνες από όλους τους τελικούς δικαιούχους σε σχέση με τις δαπάνες που πραγματοποιούνται έως τα τέλη του 2008 (ή άλλη ορισθείσα ημερομηνία).
- Ολοκληρώνουν τους διαχειριστικούς ελέγχους του άρθρου 4 του κανονισμού 438/2001 για την επαλήθευση της επιλεξιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών.
- Συντάσσουν την τελική δήλωση δαπανών για το πρόγραμμα και την υποβάλλουν στην αρχή πληρωμής.
- Διασφαλίζουν ότι η δήλωση δαπανών είναι σύμφωνη - και μπορεί να είναι σύμφωνη - με τα αρχεία του λογιστικού συστήματος του προγράμματος και ότι υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου έως το επίπεδο του τελικού δικαιούχου τόσο για τα κοινοτικά όσο και για τα εθνικά κονδύλια.
- Επαληθεύουν στην αίτηση πληρωμής του υπολοίπου για κάθε μέτρο τα ποσά της κοινοτικής ενίσχυσης που καταβλήθηκαν πραγματικά, ή οφείλονται ακόμη, στους τελικούς δικαιούχους.
- Ότι όλα τα σφάλματα/παρατυπίες έχουν αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά, όσον αφορά:
 - τους ελέγχους επαλήθευσης που διενεργούνται βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού 438/2001·
 - τους ελέγχους που διενεργούνται βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 438/2001·
 - τους ελέγχους που διενεργούν άλλοι εθνικοί φορείς·
 - τους ελέγχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·
 - τους ελέγχους του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

(βλ. σημείο 3.6 για επεξήγηση της «ικανοποιητικής αντιμετώπισης» των σφαλμάτων/παρατυπιών).

Πρέπει να σημειωθεί ότι πολλά από τα ανωτέρω σημεία περιλαμβάνονται στα καθήκοντα που πρέπει να εκτελούνται τακτικά κατά την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

1.2. Αρχές πληρωμής

- Καταρτίζουν την πιστοποιημένη δήλωση των τελικών δαπανών για το πρόγραμμα στην προκαθορισμένη μορφή σύμφωνα με το παράρτημα Π του κανονισμού 438/2001 (βλ. σημείο 4.1 των κατευθυντήριων γραμμών για το κλείσιμο).
- Εξασφαλίζουν ότι υπάρχουν επαρκή στοιχεία από τη διαχειριστική αρχή για την πιστοποίηση της ορθότητας, της επιλεξιμότητας και της κανονικότητας των δηλωμένων ποσών.
- Εξασφαλίζουν ότι τηρούνται οι όροι του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού 438/2001.
- Εξασφαλίζουν ότι όλα τα σφάλματα/παρατυπίες αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά και ότι τα ευρήματα και οι συστάσεις των ελέγχων εφαρμόστηκαν πλήρως.
- Ζητούν περισσότερες πληροφορίες και/ή αναλαμβάνουν ελέγχους επαλήθευσης εφόσον απαιτείται.
- Καταρτίζουν συνοπτικό πίνακα βάσει των πληροφοριών στο βιβλίο του οφειλέτη που τηρείται σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού 438/2001 και αναφέρουν:
 - α) για κάθε περίπτωση για την οποία υπάρχουν ποσά που θα ανακτηθούν ή δεν μπορούν να ανακτηθούν:
 - το υπό εξέταση έργο και μέτρο
 - τον αριθμό αναφοράς σε περίπτωση παρατυπίας
 - το προς ανάκτηση ποσό (αναλυτικά την κοινοτική και εθνική ενίσχυση)
 - το έτος εκκίνησης των διαδικασιών ανάκτησης
 - εάν η ανακοίνωση έγινε σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού 1681/94 για ένα ποσό που δεν μπορεί να ανακτηθεί·
 - β) για κάθε περίπτωση για την οποία έχουν ανακτηθεί ποσά:
 - το υπό εξέταση έργο και μέτρο
 - τον αριθμό αναφοράς στην περίπτωση κοινοποιηθείσας παρατυπίας βάσει του κανονισμού 1681/94
 - το προς ανάκτηση ποσό (αναλυτικά την κοινοτική και εθνική ενίσχυση)
 - το έτος κατά το οποίο το ανακτηθέν ποσό αφαιρέθηκε από τις δαπάνες που δηλώθηκαν στην Επιτροπή.

Ο πίνακας αυτός πρέπει να περιέχει τα στοιχεία όλων των κοινοποιηθεισών παρατυπιών βάσει του κανονισμού 1681/94 εκτός από εκείνες για τις οποίες δεν έγινε πληρωμή στον τελικό δικαιούχο.

1.3. Φορείς αρμόδιοι για τους δειγματοληπτικούς ελέγχους που προβλέπονται από το άρθρο 10 του κανονισμού 438/2001

- Ολοκληρώνουν τους τελικούς δειγματοληπτικούς ελέγχους για τις παρεμβάσεις.
- Εξασφαλίζουν ότι για το υπό εξέταση πρόγραμμα, οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι που διενεργούνται επιτόπου έχουν καλύψει:
 - τουλάχιστον 5% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών
 - τις κατάλληλες δαπάνες ανά έτος για την υπό εξέταση περίοδο
 - ότι υπάρχει κατάλληλος συνδυασμός ειδών και μεγεθών έργων,
 - πράξεις που υλοποιούνται από τους κύριους ενδιαμέσους φορείς και από τους κύριους τελικούς δικαιούχους κατά τρόπο ώστε οι φορείς/δικαιούχοι να έχουν ελεγχθεί τουλάχιστον μια φορά

και κατανέμονται ομοιόμορφα σε όλη την περίοδο του προγράμματος.

- Αξιολογούν τη φύση κάθε εντοπισθέντος σφάλματος για να εξακριβώσουν εάν πρόκειται για συστημικό σφάλμα. Το συστημικό σφάλμα αποτελεί παράπτωμα επαναλαμβανόμενο κατά διαστήματα λόγω σοβαρών ελλείψεων στα συστήματα διοίκησης και ελέγχου που έχουν σχεδιασθεί με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής λογιστικής παρακολούθησης και της συμμόρφωσης προς κανόνες και κανονισμούς.
- Όταν οι έλεγχοι που έχουν διενεργηθεί ανέφεραν πρόβλημα συστημικού χαρακτήρα, διεξάγουν περαιτέρω ελέγχους κατάλληλου περιεχομένου και καταλήγουν σε ποσοτική εκτίμηση για την έκταση του προβλήματος.
- Όταν από τους ελέγχους που διενεργήθηκαν προκύπτει ποσοστό σφάλματος άνω του 2% των ελεγχθεισών δαπανών, εξετάζουν το ενδεχόμενο διεξαγωγής περαιτέρω ελέγχων για να προσδιοριστεί καλύτερα και να εκτιμηθεί ποσοτικά η έκταση του προβλήματος.
- Εξασφαλίζουν ότι έχουν υλοποιηθεί πλήρως οι συστάσεις που αφορούν το έργο των φορέων που είναι αρμόδιοι για τους δειγματοληπτικούς ελέγχους βάσει του άρθρου 10 και οι οποίες προέρχονται από τους ελέγχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και/ή του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Εργασίες που πρέπει να εκτελούνται από ανεξάρτητο οργανισμό για τη δήλωση κλεισίματος

Η δήλωση περάτωσης περιέχει τη γνώμη του ανεξάρτητου οργανισμού που ορίζεται βάσει του άρθρου 38 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του κανονισμού 1260/1999 («ανεξάρτητος οργανισμός») στην τελική δήλωση δαπανών και στην αίτηση της τελικής πληρωμής. Βασίζεται στους ελέγχους που έχουν διεξαχθεί σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού 438/2001, στους ελέγχους άλλων εθνικών και κοινοτικών οργάνων και σε τυχόν ελεγκτικές εργασίες του ίδιου του ανεξάρτητου οργανισμού. Μια δήλωση περάτωσης πρέπει να παρέχεται για κάθε πρόγραμμα εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο σημείο 3.3.2 των κατευθυντήριων γραμμών για το κλείσιμο. Στην περίπτωση πολυταμειακών προγραμμάτων

μπορεί να υπάρχει ξεχωριστή δήλωση για κάθε Ταμείο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν για θεσμικούς λόγους δεν είναι δυνατό για ένα κράτος μέλος να υποβάλει μία μόνο δήλωση για ένα Ταμείο, η Επιτροπή μπορεί, εάν το ζητήσει το κράτος μέλος, να συμφωνήσει να παρασχεθούν πολλαπλές δηλώσεις. Πρόσθετες οδηγίες θα δοθούν για το κλείσιμο των προγραμμάτων INTERREG.

Συνιστάται ο ανεξάρτητος οργανισμός να διατυπώνει τη γνώμη του σύμφωνα με το κείμενο του συμπεράσματος που παρατίθεται στο ενδεικτικό υπόδειγμα του παραρτήματος III του κανονισμού 438/2001. Εάν επιθυμεί να παρεκκλίνει από το προβλεπόμενο υπόδειγμα, απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η ακριβής φύση των εργασιών που πρέπει να εκτελούνται από τον ανεξάρτητο οργανισμό θα εξαρτηθεί από το μηχανισμό που έχει δημιουργηθεί για τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του κανονισμού και ιδιαίτερα από το κατά πόσον ο ανεξάρτητος οργανισμός έχει καταστεί υπεύθυνος και για τη διεξαγωγή ελέγχων των συστημάτων ή/και ελέγχων δαπανών (δειγματοληπτικοί έλεγχοι) δυνάμει του άρθρου 10.

Οι πληροφορίες που δίνονται στον ανεξάρτητο οργανισμό και οι εργασίες που πραγματοποιεί πρέπει να επαρκούν ώστε να μπορεί να απαντά με εύλογη βεβαιότητα στα κατωτέρω ερωτήματα για το υπό εξέταση πρόγραμμα.

2.1. Έλεγχοι των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου δυνάμει των άρθρων 10 και 16 του κανονισμού 438/2001

- (1) Ποιοι φορείς διενήργησαν το ελεγκτικό έργο;
- (2) Ήταν επαρκώς ανεξάρτητοι από τις αρχές διαχείρισης και πληρωμής και τους φορείς υλοποίησης ώστε να αποφεύγεται σύγκρουση συμφερόντων;
- (3) Είναι η ποιότητα του ελεγκτικού έργου ικανοποιητική (μεθοδολογία, προσόντα προσωπικού, διενεργηθέν έργο, περιεχόμενο της έκθεσης);
- (4) Έχουν υποστεί έλεγχο όλοι οι κύριοι φορείς οι οποίοι εμπλέκονται στην υλοποίηση της ενίσχυσης;
- (5) Εφαρμόστηκε σωστά η ανάλυση κινδύνου κατά την επιλογή των ελεγχόμενων;
- (6) Υλοποιήθηκαν πλήρως όλα τα ευρήματα και οι συστάσεις των ελέγχων;
- (7) Κατέληξε κάποια έκθεση ελέγχου στο πόρισμα ότι στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου υπήρχαν ουσιώδεις ελλείψεις οι οποίες ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην κανονικότητα των δαπανών στο πλαίσιο της ενίσχυσης;
- (8) Εάν η απάντηση στο σημείο 7 είναι καταφατική, έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα συνέχειας για την επανόρθωση των αδυναμιών και τον εντοπισμό και τη διόρθωση όλων των παράτυπων δαπανών;
- (9) Εάν δεν έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα, ποιο είναι το ποσό των δαπανών που εκτιμάται ότι αφορούν οι παρατυπίες και δεν έχει διορθωθεί;
- (10) Οι εκθέσεις ελέγχου επιβεβαιώνουν την ύπαρξη ενός αξιόπιστου λογιστικού συστήματος και την παρουσία επαρκούς διαδρομής ελέγχου;

2.2. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι στις δαπάνες που διενεργούνται βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 438/2001

- (1) Ποιοι οργανισμοί διενήργησαν το ελεγκτικό έργο;
- (2) Ήταν επαρκώς ανεξάρτητοι από τις υπηρεσίες υλοποίησης για να αποφεύγεται η σύγκρουση συμφερόντων;
- (3) Είναι η ποιότητα των ελέγχων ικανοποιητική και σύμφωνη με τις οδηγίες της Επιτροπής CDRR αριθ. 03-0034-00 (μεθοδολογία, προσόντα προσωπικού, διενεργηθέν έργο, περιεχόμενο έκθεσης);
- (4) Ποιο ποσοστό από τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες που δηλώθηκαν σε σχέση με το πρόγραμμα καλύφθηκε από τους ελέγχους;
- (5) Επαρκεί το ποσοστό για τη συμμόρφωση με το άρθρο 10 του κανονισμού 438/2001;
- (6) Στο ελάχιστο ποσοστό προσμετρήθηκαν μόνον οι δαπάνες που αποτέλεσαν το αντικείμενο σε βάθος επιτόπιων ελέγχων στο επίπεδο των τελικών αποδεκτών; Εάν όχι, δικαιολογείται αυτό σύμφωνα με τις οδηγίες που αναφέρονται στο σημείο 3 ανωτέρω;
- (7) Έχουν στο ανωτέρω ελάχιστο ποσοστό προσμετρηθεί μόνο δαπάνες οι οποίες έχουν ελεγχθεί εξ ολοκλήρου ή και δαπάνες με βάση προσέγγιση δειγματοληπτική σύμφωνα με αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα;
- (8) Ήταν η μεθοδολογία για την επιλογή των πράξεων προς έλεγχο σύμφωνη με τον κανονισμό; Ειδικότερα, εξασφάλισαν οι έλεγχοι επαρκή κάλυψη ανά έτος, ανά μέτρο και ανά είδος και μέγεθος πράξης καθώς και τη συγκέντρωση των πράξεων μεταξύ των κυρίων ενδιάμεσων φορέων και των τελικών δικαιούχων; Ελήφθησαν υπόψη τυχόν συντελεστές κινδύνου;
- (9) Πόσα σφάλματα/παρατυπίες εντοπίστηκαν, ποια η σοβαρότητά τους και ποιο ήταν το αντίστοιχο ύψος δαπανών;
- (10) Αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά όλα τα σφάλματα και οι παρατυπίες που εντοπίστηκαν κατά τους ελέγχους (βλ. σημείο 3.6 για επεξήγηση της έννοιας «ικανοποιητική αντιμετώπιση» των σφαλμάτων/παρατυπιών);
- (11) Είχε κάποιο από τα σφάλματα/παρατυπίες συστημικό χαρακτήρα; Συγκεκριμένα, υπήρχε υψηλό ποσοστό σφαλμάτων; Εάν ναι, ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα για τη διεξαγωγή περαιτέρω ελέγχων ώστε να εντοπιστούν άλλες περιπτώσεις και να διορθωθούν όλες οι μη επιλέξιμες δαπάνες ή για να ακολουθηθούν οι κατάλληλες διαδικασίες ανάκτησης και να αποφευχθεί επανάληψη των σφαλμάτων;
- (12) Το ποσοστό σφάλματος υπερέβαινε το 2%; Εάν ναι, επεκτάθηκε το δείγμα σε άλλες δαπάνες;
- (13) Ποιο το ύψος των δαπανών που επηρεάστηκαν από σφάλματα/παρατυπίες οι οποίες δεν έχουν αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά;
- (14) Τα αποτελέσματα των ελέγχων επιβεβαιώνουν την παρουσία επαρκούς διαδρομής ελέγχου;

- (15) Τα αποτελέσματα των ελέγχων αποκαλύπτουν τυχόν φυσικές αδυναμίες στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου; Εάν ναι, ελήφθησαν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα και διορθώθηκαν οι εν λόγω δαπάνες; Εάν όχι, πού βασίζεται ο ανεξάρτητος οργανισμός για την τεκμηρίωση των εν λόγω δαπανών;

2.3. Έλεγχοι που διενεργούν άλλοι εθνικοί ή κοινοτικοί οργανισμοί

- (1) Υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις για το ότι αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά οι μεμονωμένες περιπτώσεις σφαλμάτων ή παρατυπιών (βλ. σημείο 10 ανωτέρω);
- (2) Εντοπίστηκαν τυχόν σφάλματα ή παρατυπίες με συστημικό χαρακτήρα; Εάν ναι, υπάρχουν επαρκή τεκμήρια ότι ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα (βλ. σημείο 11 ανωτέρω);
- (3) Οι εκθέσεις των ελέγχων αποκαλύπτουν τυχόν φυσικές αδυναμίες στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου; Εάν ναι, υπάρχουν επαρκή τεκμήρια ότι ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίηση των συστάσεων και την αποκατάσταση των προβλημάτων και τη διόρθωση των εν λόγω δαπανών;

2.4. Διαδικασία κλεισίματος για τις αρχές διαχείρισης και πληρωμής

Ο ανεξάρτητος οργανισμός πρέπει να δηλώσει εάν διαθέτει εύλογη βεβαιότητα για το ότι η τελική δήλωση δαπανών και η αίτηση για την πληρωμή του υπολοίπου της κοινοτικής ενίσχυσης είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες. Για το σκοπό αυτό, οφείλει να ελέγξει τη διαδικασία που ακολουθήθηκε από τις αρχές διαχείρισης και πληρωμής για τη σύνταξη της τελικής δήλωσης δαπανών, προκειμένου να διασφαλίσει κυρίως ότι το ποσό των δαπανών συμφωνεί με τα συστήματα λογιστικής που τηρήθηκαν, βασίζεται σε επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα και ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν παρέχουν εύλογη διαβεβαίωση ότι έχουν συμπεριληφθεί μόνον οι επιλέξιμες δαπάνες.

Όσον αφορά την τελική δήλωση δαπανών και την αίτηση για την τελική πληρωμή, ο ανεξάρτητος οργανισμός οφείλει να επαληθεύει ιδίως:

- την ορθή παρουσίαση των εγγράφων·
- την ακρίβεια των υπολογισμών·
- τη σύμπτωση της τελικής δήλωσης με τις δηλώσεις της αρχής διαχείρισης και των ενδιάμεσων φορέων·
- τη συμβατότητα με τους οικονομικούς πίνακες της τελευταίας απόφασης σε ισχύ·
- την αντιστοιχία με τα δημοσιονομικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων για τις παρατυπίες, στην τελική έκθεση για την εκτέλεση του προγράμματος.

3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΩΣ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ

Τα άρθρο 38 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του κανονισμού 1260/1999 προβλέπει ότι στη δήλωση που υποβάλλεται κατά την περάτωση του προγράμματος παρατίθεται σύνθεση των πορισμάτων των ελέγχων που διεξήχθησαν κατά τα προηγούμενα έτη και κρίνεται η

εγκυρότητα της αίτησης πληρωμής του τελικού υπολοίπου καθώς και η νομιμότητα και η κανονικότητα των υπό εξέταση πράξεων.

Το άρθρο 16 του κανονισμού 438/2001 προβλέπει ότι η δήλωση περάτωσης συνοδεύεται από έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται όλες οι πληροφορίες που χρειάζονται για να αιτιολογήσουν τη δήλωση, συμπεριλαμβανομένης περίληψης των πορισμάτων όλων των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί από εθνικούς και κοινοτικούς φορείς στους οποίους είχε πρόσβαση ο ανεξάρτητος οργανισμός. Στο παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού παρατίθεται ενδεικτικό υπόδειγμα για την ίδια τη δήλωση.

Στη συνέχεια παρατίθενται αναλυτικά τα στοιχεία που, κατά την άποψη της Επιτροπής, πρέπει να συμπεριληφθούν στη συνοδευτική έκθεση. Πρόκειται για πληροφορίες που πρέπει να τίθενται στη διάθεση του ανεξάρτητου οργανισμού για τη σύνταξη της δήλωσης περάτωσης και είναι οι ελάχιστες αναγκαίες πληροφορίες για την Επιτροπή προκειμένου να αξιολογήσει την αξιοπιστία των δηλώσεων.

3.1. Στοιχεία του ανεξάρτητου οργανισμού

Ονομασία, τίτλος, υπηρεσία και άλλες πληροφορίες (εάν χρειάζονται) για την εξακρίβωση της λειτουργικής ανεξαρτησίας της αρχής διαχείρισης και πληρωμής και των ενδιάμεσων φορέων.

3.2. Στοιχεία του προγράμματος

Τίτλος, Ταμείο, περίοδος, αριθμός ΚΚΤ (CCI).

3.3. Συνοπτική περιγραφή των ελέγχων που διενεργήθηκαν βάσει του άρθρου 10

Στην περίπτωση πολυταμειακών προγραμμάτων τα στοιχεία αυτά κατανέμονται κατά Ταμείο.

Στοιχεία για τους οργανισμούς που διενήργησαν τους ελέγχους (ελέγχους στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου/ελέγχους επαλήθευσης δαπανών)

– Για τους ελέγχους των συστημάτων:

Φορείς που ελέγχθηκαν και έτος ελέγχου

Κύρια ευρήματα και συμπεράσματα

Παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων

– Για τους ελέγχους πράξεων:

- Αριθμός των πράξεων που ελέγχθηκαν κατανεμημένες ανά έτος διενέργειας του ελέγχου και ανά μέτρο

- Ποσό των δαπανών που ελέγχθηκαν ανά έτος δήλωσης της δαπάνης (είτε από τον τελικό δικαιούχο είτε από την αρχή πληρωμής) και ανά μέτρο.

- Ποσοστό δαπανών που ελέγχθηκαν ως ποσοστό των συνολικών επιλέξιμων δαπανών που δηλώθηκαν στην Επιτροπή.

- Ποσοστό σφάλματος στο δείγμα των δαπανών που ελέγχθηκαν για το πρόγραμμα με κατανομή ανά μέτρο.

3.4. Εργασίες που πρέπει να εκτελεί ο ανεξάρτητος οργανισμός (επιπλέον των προβλεπόμενων στο σημείο 3)

(Ενδεικτικός κατάλογος)

- Έλεγχος των φορέων που διενήργησαν του ελέγχους του άρθρου 10
 - Έλεγχος της διαδικασίας κλεισίματος από τις αρχές διαχείρισης και πληρωμής ή από τους ενδιάμεσους φορείς
 - Εξέταση των βιβλίων που τηρούνται σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού 438/2001
 - Εξέταση των εκθέσεων για τους ελέγχους που αναφέρονται στο σημείο 2.2 (διευκρινίστε ανά κατηγορία ποιες εκθέσεις παρελήφθησαν και εξετάστηκαν) και, εάν χρειαστεί, επανάληψη των ελέγχων ή επαλήθευση της αξιοπιστίας τους
 - Εκτέλεση, όπου χρειάζεται, περισσότερων δειγματοληπτικών ελέγχων των συναλλαγών
 - Εξέταση των εκθέσεων άλλων εθνικών ή κοινοτικών ελεγκτικών οργανισμών (διευκρινίστε ανά κατηγορία ποιες εκθέσεις παρελήφθησαν και εξετάστηκαν)
 - Εξέταση των στοιχείων των σχετικών με την παρακολούθηση της συνέχειας που δόθηκε στα ευρήματα των ελέγχων και την αντιμετώπιση των παρατυπιών
 - Εξέταση άλλων πληροφοριών που ελήφθησαν (διευκρινίστε τις κατηγορίες τέτοιων πληροφοριών).

3.5. Περιορισμοί στο εύρος των εργασιών του ανεξάρτητου οργανισμού

Όπως αναφέρεται στο υπόδειγμα της δήλωσης περάτωσης που επισυνάπτεται στον κανονισμό, πρέπει να αναφέρονται τυχόν ζητήματα που περιορίζουν το εύρος της εξέτασης του ανεξάρτητου οργανισμού που αναφέρεται στο σημείο 4. Παραδείγματα τέτοιων ζητημάτων παρατίθενται στο υπόδειγμα (συστημικά προβλήματα, διαχειριστικές αδυναμίες, έλλειψη διαδρομής ελέγχου, έλλειψη παραστατικών, περιπτώσεις υπό δικαστική διαδικασία). Άλλα παραδείγματα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν ακατάλληλες διαδικασίες δειγματοληψίας ή ανεπαρκή ανεξαρτησία των οργανισμών που πραγματοποιούν τους ελέγχους. Ωστόσο, πρόκειται για μη εξαντλητικό κατάλογο. Πρέπει να δηλώνονται τα ποσά των σχετικών δαπανών και η αντίστοιχη κοινοτική ενίσχυση.

3.6. Αντιμετώπιση των σφαλμάτων και των παρατυπιών

Πρέπει να δηλώνεται κατά πόσον τέτοιου είδους σφάλματα και παρατυπίες αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά. «Ικανοποιητική αντιμετώπιση» σημαίνει ότι:

- όπου ήταν αναγκαίο, η παρατυπία κοινοποιήθηκε δυνάμει του κανονισμού 1681/94.

- το σφάλμα/παρατυπία διορθώθηκε με αφαίρεση από τη δήλωση δαπανών ή ελήφθησαν μέτρα για την ανάκτηση των αχρεωστήτως οφειλομένων (με τη συνεπακόλουθη επιστροφή στην Επιτροπή των ανακτηθέντων ποσών σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού 438/2001 ή με τον καταμερισμό ευθυνών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 1831/94 σε περίπτωση μη πλήρους ανάκτησης).
- για συστημικά σφάλματα/παρατυπίες, έχουν ληφθεί μέτρα για τον εντοπισμό όλων των άλλων περιπτώσεων και την πραγματοποίηση των αναγκαίων διορθώσεων ή την ανάληψη των κατάλληλων διαδικασιών για την ανάκτηση, καθώς και τη λήψη μέτρων για την αποφυγή επανάληψης των σφαλμάτων.

Στα στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνονται:

- ο συνοπτικός πίνακας που αναφέρεται στο σημείο 1.2
- κατάλογος των περιπτώσεων σφαλμάτων/παρατυπιών που αντιμετωπίστηκαν ως συστημικά και τα εκτιμώμενα ποσά των δαπανών.

3.7. Συχνότητα των σφαλμάτων και των παρατυπιών

Πρέπει να δηλώνεται εάν είναι μικρή ή μεγάλη η συχνότητα των σφαλμάτων/παρατυπιών. Τα ακόλουθα σημεία πρέπει να αναφέρονται:

- Πρέπει να αναφέρονται σαφώς το πρότυπο που εφαρμόστηκε και η μέθοδος που ακολουθήθηκε για τον προσδιορισμό της συχνότητας των σφαλμάτων/παρατυπιών και την αξιολόγηση της μεγάλης ή μικρής συχνότητας. Πρέπει ειδικότερα να λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό σφάλματος που απορρέει από τους δειγματοληπτικούς ελέγχους του άρθρου 10. Ως «μικρή συχνότητα» μπορεί να νοηθεί ότι οι οικονομικές συνέπειες των σφαλμάτων/παρατυπιών εκτιμάται ότι βρίσκονται κάτω από ένα επίπεδο σημαντικότητας που κρίνει ενδεδειγμένο ο ανεξάρτητος οργανισμός για το πρόγραμμα και συνεπώς δεν εμποδίζουν τη διατύπωση γνώμης χωρίς επιφυλάξεις. Ως «μεγάλη συχνότητα» νοείται η περίπτωση κατά την οποία η εμπιστοσύνη σε ολόκληρο το σύστημα ελέγχου της διαχείρισης έχει κλονισθεί σοβαρά και δεν μπορεί, συνεπώς, να διατυπωθεί γνώμη. Για τον προσδιορισμό της συχνότητας, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ κατηγοριών σφαλμάτων διαφορετικής σημασίας (τυπικά/ουσιαστικά σφάλματα, οικονομικές συνέπειες, συστημική φύση...).
- Το επίπεδο σημαντικότητας που αναφέρεται ανωτέρω δεν πρέπει γενικά να υπερβαίνει το 2% ώστε να υπάρχει συνέπεια με τη μέθοδο που ακολουθεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο για τη δήλωση αξιοπιστίας και τις οδηγίες που αφορούν την ετήσια δήλωση αξιοπιστίας των γενικών διευθυντών της Επιτροπής.
- Πρέπει να παρέχεται ειδική αιτιολόγηση σε περίπτωση υψηλότερου ποσοστού.
- Τα σφάλματα και οι παρατυπίες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τον ανεξάρτητο οργανισμό δεν είναι μόνον αυτά που εντοπίζονται στους ελέγχους του άρθρου 10 αλλά και εκείνα που ανιχνεύονται σε άλλους εθνικούς ελέγχους και στους ελέγχους της Επιτροπής και του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ωστόσο τα σφάλματα αυτά και οι παρατυπίες δεν περιλαμβάνονται για τον προσδιορισμό ποσοστού σφάλματος από τους δειγματοληπτικούς ελέγχους του άρθρου 10.

4. ΠΩΣ ΕΝΕΡΓΕΙ Ο ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Το υπόδειγμα της δήλωσης περάτωσης προβλέπει τη διατύπωση γνώμης χωρίς επιφυλάξεις όταν υπάρχουν ορισμένα εμπόδια στην εξέταση ή όταν υπάρχουν ορισμένα προβλήματα που δεν αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά και δεν προβλέπει τη διατύπωση καμίας γνώμης εάν απαντηθούν σημαντικά εμπόδια κατά την εξέταση ή εάν η συχνότητα του σφάλματος είναι μεγάλη.

Εάν η δήλωση περάτωσης περιέχει γνώμη με επιφυλάξεις, είναι πιθανόν ότι η Επιτροπή δεν θα είναι σε θέση να καταβάλει το τελικό υπόλοιπο που απαιτείται αμέσως και το κλείσιμο θα καθυστερήσει.

Ενώ το άρθρο 38 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του κανονισμού 1260/1999 προβλέπει επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επισυνάπτουν τη δική τους γνώμη στην τελική πιστοποιημένη δήλωση δαπανών εάν το θεωρούν αναγκαίο, τυχόν αποκλίσεις από τη δήλωση του ανεξάρτητου οργανισμού είναι πιθανόν να απαιτήσουν περαιτέρω εξέταση και να καθυστερήσουν τη διαδικασία κλεισίματος.

Συνιστάται, συνεπώς, στον ανεξάρτητο οργανισμό, όπου είναι δυνατόν, να εξασφαλίσει ότι οι αρχές διαχείρισης και πληρωμής αναλαμβάνουν τις ενέργειες που θα καταστήσουν δυνατή τη διατύπωση γνώμης χωρίς επιφυλάξεις. Πάντως, πρέπει να τηρείται η προθεσμία για την υποβολή των εγγράφων σχετικά με το κλείσιμο που αναφέρονται στο σημείο 3.2 των κατευθυντήριων γραμμών για το κλείσιμο.

4.1. Εμπόδια στην εξέταση από τον ανεξάρτητο οργανισμό

Ο ανεξάρτητος οργανισμός οφείλει να προσδιορίσει εάν οι εν λόγω περιορισμοί είναι αρκετά σοβαροί ώστε να μην είναι δυνατόν να διατυπωθεί γνώμη, εάν είναι μικρότερης σημασίας αλλά εξακολουθεί να απαιτείται γνώμη με επιφυλάξεις ή εάν είναι ελάχιστονος σημασίας ώστε να μην απαιτούνται επιφυλάξεις.

Στη δήλωση περάτωσης πρέπει να παρέχονται επαρκείς πληροφορίες για τη στήριξη του συμπεράσματος και των συνεπειών που προκύπτουν.

Κατά τρόπο ενδεικτικό:

- περιορισμοί που έχουν ως αποτέλεσμα να μην εκδίδεται γνώμη είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν:
 - παράλειψη ελέγχου του ελάχιστου ποσοστού δαπανών,
 - συστηματική αδυναμία διεξαγωγής των ελέγχων στο επίπεδο των τελικών δικαιούχων
 - παράλειψη ελέγχου των κύριων φορέων υλοποίησης ή των τελικών δικαιούχων,
 - σοβαρές διαχειριστικές αδυναμίες για τις οποίες δεν αναλήφθηκε διορθωτική ενέργεια,
- περιορισμοί που έχουν ως συνέπεια τη διατύπωση γνώμης με επιφυλάξεις είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν:

- παράλειψη διενέργειας συστηματικής ανάλυσης κινδύνου κατά την επιλογή του δείγματος προς έλεγχο
- παράλειψη εξασφάλισης της αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος,
- απουσία τυπικών διαδικασιών για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση συστημικών προβλημάτων,
- ανεπαρκή ποιότητα των εκθέσεων για τους ελέγχους του άρθρου 10 του κανονισμού,
- ανεπαρκή διαχωρισμό των καθηκόντων του προσωπικού που διενεργεί τους ελέγχους των δαπανών βάσει του άρθρου 10.

Πρέπει να εκτιμώνται η έκταση του προβλήματος και το ποσό των δαπανών που αποτελούν αντικείμενο της παρατυπίας καθώς και το αντίστοιχο ποσό της κοινοτικής ενίσχυσης. Εναπόκειται στον ανεξάρτητο οργανισμό να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υφίστανται επιπτώσεις στις τελικές δαπάνες που δηλώθηκαν, εφόσον διαπιστώσει ότι όντως αυτό ισχύει.

Η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού 438/2001 να ζητήσει από το κράτος μέλος να διενεργήσει συμπληρωματικούς ελέγχους όταν ο ανεξάρτητος οργανισμός δεν είναι σε θέση να δώσει θετική συνολική διαβεβαίωση λόγω σημαντικών αδυναμιών στη διαχείριση ή τον έλεγχο για τις παρατυπίες με μεγάλη συχνότητα.

4.2. Προβλήματα που δεν έχουν αντιμετωπιστεί κατά τρόπο ικανοποιητικό

Στο σημείο 3.6 αναφέρεται τι σημαίνει «ικανοποιητική αντιμετώπιση».

Όπου υπάρχουν σφάλματα ή παρατυπίες, ή συστημικά προβλήματα που δεν αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά, πρέπει να παρέχονται πληροφορίες για το θέμα και να αναφέρεται, μεταξύ άλλων, εάν το πρόβλημα έχει συστημικό χαρακτήρα καθώς και η έκτασή του, καθώς και τα ποσά των εν λόγω δαπανών και τα αντίστοιχα ποσά κοινοτικής ενίσχυσης. Η γνώμη του ανεξάρτητου οργανισμού θα περιέχει τις αντίστοιχες επιφυλάξεις.

4.3. Μεγάλη συχνότητα σφαλμάτων/παρατυπιών

Σε περίπτωση που ο ανεξάρτητος οργανισμός καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υφίσταται μεγάλη συχνότητα σφαλμάτων, δεν είναι δυνατόν να διατυπωθεί γνώμη ακόμη και εάν οι επιμέρους περιπτώσεις έχουν αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά. Αυτό συμβαίνει διότι η μεγάλη συχνότητα σφαλμάτων καταδεικνύει συστημικά προβλήματα στους φορείς διαχείρισης και ελέγχου. Ο ανεξάρτητος οργανισμός οφείλει να αναφέρει στη δήλωση τη βάση για το συμπέρασμα όσον αφορά τη μεγάλη συχνότητα και λεπτομέρειες για τα σφάλματα ή τις παρατυπίες που εντοπίστηκαν. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής πρέπει να συμφωνήσουν με τις εθνικές αρχές για τη λήψη περαιτέρω μέτρων, προκειμένου να προσδιοριστεί το ποσό των δαπανών, υπό μορφή παρέμβασης, οι οποίες είναι δυνατόν να γίνουν δεκτές για συγχρηματοδότηση. Το συμπέρασμα του ανεξάρτητου οργανισμού είναι δυνατόν να περιορίζεται σε συγκεκριμένα μέτρα ή συγκεκριμένους ενδιάμεσους φορείς, οπότε πρέπει να αναφέρεται το αντίστοιχο ποσό δαπανών.

Παράρτημα 3

Παράδειγμα υπολογισμού της τελικής συμμετοχής

(ΒΛΕΠΕ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΕΓΓΡΑΦΟ EXCEL)